

Przedmiotowy system oceniania

Wymagania edukacyjne z języka polskiego

1. Ocenie podlegają:

- prace pisemne: prace klasowe, testy, sprawdziany, dyktanda, kartkówki, zadania domowe, wypracowania, krótkie formy wypowiedzi,
- wypowiedź ustna, głośne czytanie, recytacja (poezji i fragmentów prozy),
- wykonywanie ćwiczeń praktycznych, praca w grupach, aktywność, udział w projektach, konkursach, szczególne osiągnięcia.

2. Zasady sprawdzania osiągnięć uczniów:

- Sprawdziany zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel przeprowadza powtórkę materiału, który dany sprawdzian obejmuje i wpisuje wymagania (nacobezu) do dziennika elektronicznego.
- Uczeń nieobecny zalicza pracę nie później niż w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły i ma obowiązek zgłosić się do nauczyciela, aby uzgodnić termin napisania zaległego sprawdzianu.
- Uczeń ma prawo poprawić każdą ocenę niedostateczną tylko jeden raz w terminie dwóch tygodni od jej otrzymania i brane są pod uwagę obie oceny.
- Poprawa lub napisanie zaległej pracy może się odbywać na lekcji lub na zajęciach dodatkowych, w zależności od decyzji nauczyciela.
- Uczeń powinien być zawsze przygotowany do zajęć z trzech ostatnich lekcji. Ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, nosić potrzebne przybory i odrabiać lekcje.
- Kartkówka może obejmować trzy ostatnie różne lekcje i nie musi być zapowiedziana.
- Na napisanie wypracowania uczeń ma tydzień, na naukę wiersza – dwa tygodnie, a terminy omawiania lektur nauczyciel podaje na początku roku szkolnego lub też zapowiada z miesięcznym wyprzedzeniem.
- Uczeń ma prawo trzykrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to zapowiedzianych prac pisemnych, w tym kartkówek. . Przez nieprzygotowanie rozumiemy np. : niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych na lekcję. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
- Wszystkie zaległości spowodowane nieprzygotowaniem do lekcji lub nieobecnością ucznia w szkole, ma on obowiązek uzupełnić na następną lekcję, chyba że nauczyciel ustanowi inny termin.
- Za każde trzykrotne niewykonanie pracy domowej uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, co oznacza, że za pozostałe braki nauczyciel stawia jedynie kropkę.
- Każdorazowy brak wypracowania (dłuższej formy wypowiedzi), skutkuje oceną niedostateczną, czyli za brak wypracowania nie przysługuje kropka. Jeżeli jednak uczeń dostarczy nauczycielowi zaległą pracę na następnej lekcji, nie otrzyma jedynki.
- Brak zeszytu lub ćwiczeń jest równoznaczny z brakiem pracy domowej, jeśli była ona zadana.
- Po nieobecności powyżej tygodnia uczeń nie jest oceniany pod żadnym względem przez tydzień.

Uwaga! Usprawiedliwienie nieprzygotowania do lekcji i braku pracy domowej leży w gestii nauczyciela, który może z niego zrezygnować, gdy np. zachowanie uczniów podczas lekcji budzi zastrzeżenia lub nadużywają oni tego przywileju. W przypadku zawieszenia tego prawa uczniowie za każde nieprzygotowanie do lekcji lub brak pracy domowej otrzymywać będą ocenę niedostateczną.

3. Przeliczenie uzyskanych przez ucznia punktów na oceny:

100% - 98,1%	=	6
98% - 90,1%	=	5
90% - 70,1%	=	4
70% - 50,1%	=	3
50% - 35,1%	=	2
35% - 0%	=	1

4. Obowiązujące wagi ocen cząstkowych:

Forma aktywności	Waga oceny
Praca klasowa, test, zdobycie tytułu laureata konkursu pozaszkolnego	8
Zakwalifikowanie się do wojewódzkiego etapu konkursu	7
Sprawdzian (w tym ortograficzny), dyktando	6
Zakwalifikowanie się do miejskiego i rejonowego etapu konkursu, przygotowanie prezentacji	5
Kartkówka (w tym krótkie formy wypowiedzi), odpowiedź	4
Czytanie, recytacja, aktywność (w tym konkursy na etapie szkolnym), udział w projekcie, wypracowanie	3
Zeszyt, praca w grupie, zadanie domowe (krótkie formy wypowiedzi)	2
Zadanie domowe (ćwiczenia gramatyczno-ortograficzne i inne)	1

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 4

Zagadnienia	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca

		Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe - wiersz	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno wiersz, - wymienia bohaterów wiersza, - określa osobę mówiącą w wierszu, - wyjaśnia pojęcie podmiot liryczny, - wyjaśnia pojęcie adresat utworu, - definiuje wers i strofę, - odtwarza wiersz z pamięci, - wskazuje rymy, epitety, - wyjaśnia, czym jest rym, wers, refren, epitet, ożywienie, porównanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta wiersz głośno, wyraźnie, - przedstawia bohaterów utworu, - przedstawia osobę mówiącą (podmiot liryczny) w wierszu, - przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu, - wskazuje adresata utworu, - wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata, - odczytuje strofę, dzieląc wyrazy na sylaby, - wskazuje w tekście wiersza wers, rym, strofę, epitet, porównanie, ożywienie, refren, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa, - określa temat wiersza, - określa 2-3 cechy bohaterów wiersza i podmiotu lirycznego, - opowiada w 2-3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu, - wypisuje z wiersza przykłady rymów, - porównuje rytm w dwóch dowolnie wybranych strofach, - wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją, - wymienia uczucia, jakie wyraża utwór 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację, - opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, a także o bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach, - opisuje zachowanie bohaterów utworu i wyraża swoją opinię na ten temat, - porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi, - opisuje adresata utworu, - nazywa uczucia, jakie wyraża utwór i wskazuje odpowiednie cytaty, - wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, - deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej, - proponuje własne epitety, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze wiersza, - tworzy poetyckie określenia dla elementów świata przedstawionego na zdjęciach, - wymyśla własne przykłady ożywienia, - układa porównania opisujące zjawiska przyrody, np. deszcz, zachód słońca, tęczę, - układa własne propozycje wyrazów rymujących się, - omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, - określa nastroj i uzasadnia swoją wypowiedź, odwołując się do elementów utworu, - rysuje ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny) -prezentuje historie powstania polskiego hymnu państwowego

		<ul style="list-style-type: none"> - wygłasza wiersz z pamięci, - określa nastrój wiersza 		<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w tekście ożywienie oraz porównanie i wyjaśnia ich funkcję, - wyjaśnia, na czym polega rytm utworu, - objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych współcześnie 	<p>oraz wyjaśnia, kim byli: J.H. Dąbrowski, S. Czarniecki, N. Bonaparte,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje dla rówieśników z innego kraju interesujące informacje o Polsce w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) - porównuje legendę o panu Twardowskim z utworem „Pani Twardowska” A. Mickiewicza
Kształcenie literackie i kulturowe - proza	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem głośno - wymienia bohaterów utworu, - wymienia wydarzenia przedstawione w utworze, - definiuje pojęcie narratora, - określa narratora, - określa, czym jest opowiadanie i wymienia jego części, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem głośno i cicho, - czyta z podziałem na role, - wyszukuje w tekście określone informacje, - przedstawia bohaterów utworu, - wskazuje postacie fantastyczne i realistyczne, - przedstawia miejsce i czas wydarzeń, - formułuje 2-3 zdania na temat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem głośno, wyraźnie z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych oraz cicho, - określa temat tekstu, np. artykułu, - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - określa 2-3 cechy bohatera, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację, - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - określa cechy bohaterów utworu i ich relacje, - przedstawia swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu, - porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, - porównuje opisywane w tekście miejsca ze znanymi mu z własnego życia, - wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, puentę, itp. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze, a w przypadku autorów lektur obowiązkowych także o innych utworach autora, - wyjaśnia pojęcia występujące w tekście, - samodzielnie formułuje zasady dobrego zachowania, - przedstawia pomysły na spędzanie wolnego czasu, - układa własne anagramy, - opowiada w ciekawy sposób o własnych doświadczeniach i uczuciach, związanych z tematyką poznanych tekstów, - przygotowuje w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) interesujące informacje o swojej

	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń, - definiuje legendę, - rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne, - definiuje , czym jest baśń, - wymienia tytuły znanych baśni, - rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów baśni, - wymienia najbardziej znanych autorów baśni (Andersen, bracia Grimm, Perrault) - nazywa uczucia: smutek, rozpacz, żal, samotność, tęsknota 	<ul style="list-style-type: none"> wydarzeń przedstawionych w utworze, -podaje nazwy określające narratora uczestniczącego w wydarzeniach i nieuczestniczącego w wydarzeniach, - wymienia charakterystyczne cechy opowiadania, legendy, baśni, - opowiada ustnie zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi, - wskazuje wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne, - wymienia miejsce realistyczne występujące w legendzie, - opowiada swoją ulubioną baśń, 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia sytuację, w której znalazł się bohater, - określa osobę opowiadającą o wydarzeniach, - wyraża w 2-3 zdaniach swoją opinię o lekturze, - wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania, legendy, baśni, - prezentuje najbardziej znanych bohaterów baśni Andersena, braci Grimm, Perraulta 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania, - wyjaśnia morał płynący z opowieści, baśni, itp. - rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy, - rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni, - prezentuje najbardziej znanych autorów baśni: Andersena, braci Grimm, Perraulta i ich twórczość, - opowiada w ciekawy sposób ulubioną baśń 	<ul style="list-style-type: none"> szkole dla rówieśników z innych krajów, - wypowiada się w wyczerpujący sposób na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury, - opisuje ustnie elementy świata przedstawionego i wyjaśnia, na czym polega ich wyjątkowość, - wymienia legendy związane z regionem, w którym mieszka, - w sposób interesujący opowiada jedną z legend związanych z regionem, w którym mieszka, - wyjaśnia znaczenie powiedzeń i przysłów, - wyjaśnia przyczyny popularności baśni, - przygotowuje pytania i zadania dla uczestników szkolnego konkursu czytelniczego „W świecie baśni”, - rysuje ilustracje do baśni i przygotowuje teatrzyk kamishibai, - proponuje inny tytuł dla fragmentu tekstu,
--	--	---	---	--	---

		- rozpoznaje charakterystyczne cechy wywiadu			- zbiera informacje i opowiada o działalności Fundacji Mam Marzenie
Kształcenie literackie i kulturowe - komiks	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje dialogi w dymkach, - wymienia bohaterów komiksu, - wskazuje charakterystyczne cechy komiksu, - rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów komiksów, - podaje tytuł swojego ulubionego komiksu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem komiks, - przedstawia bohaterów komiksu, - wskazuje 2-3 charakterystyczne cechy komiksu, - przedstawia miejsce i czas wydarzeń, -wymienia najbardziej znanych autorów i bohaterów komiksów, - przedstawia w 2-3 zdaniach swój ulubiony komiks 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada treść komiksu, - określa 2-3 cechy bohaterów komiksu, - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie, - wskazuje charakterystyczne cechy komiksu, - określa początki sztuki komiksowej w Polsce, - przedstawia najbardziej znanych bohaterów komiksów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie, - opisuje magiczne przedmioty, - odczytuje uczucia przedstawione na rysunkach - określa początki sztuki komiksowej w Polsce i na świecie, - prezentuje najbardziej znanych autorów komiksów - prezentuje ulubiony komiks 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze komiksu, - wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury, - tworzy własny komiks z poznanymi bohaterami
Kształcenie literackie i kulturowe - dzieło sztuki: obraz	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia kolory znajdujące się na obrazie, - wymienia przedmioty i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje elementy przedstawione na obrazie, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa dominujące na obrazie kolory, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje pierwszy i drugi plan obrazu, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje oraz uzasadnia swoją wypowiedź,

	<p>postacie występujące na obrazie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia elementy pejzażu przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie, - określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie, - odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, - określa źródło światła i ruch, - nazywa emocje, które mogą odczuwać postaci z obrazu, - określa nastrój, jaki wywołuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie, - opisuje umieszczone na obrazie elementy, - proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu, - omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch, - dokonuje przekładu intersemiotycznego: wymyśla i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie
<p>Kształcenie literackie i kulturowe -dramat i spektakl teatralny</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno ze zrozumieniem tekst dramatyczny z podziałem na role, - wymienia bohaterów utworu, - wymienia najważniejsze wydarzenia, - rozróżnia wydarzenia i postaci fantastyczne od realistycznych, - określa, czym jest dramat, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem i odpowiednią artykulacją oraz uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, - przedstawia bohaterów, miejsce i czas wydarzeń, - formułuje 2-3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze, - wskazuje wydarzenia oraz 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach występujących w utworze, - określa cechy dramatu, - określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem, - opowiada w kilku zdaniach o swojej wizycie w teatrze, używając słownictwa związanego z teatrem, - odczytuje informacje z plakatu teatralnego, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w ciekawy sposób opowiada o wydarzeniach występujących w utworze, - określa cechy bohaterów, - opisuje bohaterów, - wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu, - określa cechy dramatu (tekst główny i tekst poboczny, podział na akty i sceny), - przedstawia morał płynący z przedstawienia, - opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycie w teatrze, swobodnie używając 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze, - pracując w grupie planuje scenografię, rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny, - pracując w grupie przygotowuje inscenizację przedstawienia, - wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego, - wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów codziennego użytku w teatrze, - wymienia kilka nazwisk współczesnych twórców teatralnych,

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia osoby tworzące spektakl teatralny 	<ul style="list-style-type: none"> postacie realistyczne i fantastyczne, - wskazuje tekst główny i tekst poboczny, - przedstawia osoby tworzące spektakl teatralny i opisuje ich pracę, - przedstawia 2-3 zasady kulturalnego zachowania się w teatrze, - wskazuje dialog i monolog, - wskazuje elementy plakatu teatralnego 	<ul style="list-style-type: none"> - określa cechy dramatu (podział na akty i sceny) 	<ul style="list-style-type: none"> słownictwa związanego z teatrem, - przedstawia zasady kulturalnego zachowania się w teatrze, - planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy i rekwizyty do przedstawienia 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnej baśni
<p>Kształcenie literackie i kulturowe- historia książki, karta katalogowa rodzaje katalogów bibliotecznych.</p> <p>Samokształcenie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia osoby tworzące książki i wskazuje je na rysunku, - wymienia, co znajduje się w księgozbiorze podręcznym, - określa , czym jest katalog biblioteczny, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje pracę poszczególnych osób tworzących książki, - wymienia rodzaje katalogów bibliotecznych, - przestrzega zasad zachowania się w bibliotece, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa cechy osób wykonujących zawody związane z tworzeniem książek, - opowiada w kilku zdaniach , jak powstaje książka - rozróżnia rodzaje katalogów bibliotecznych, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada w interesujący sposób, jak powstaje książka, - opisuje budowę książki, posługując się odpowiednim słownictwem (strona tytułowa, grzbiet książki, itp.), - korzysta z katalogu bibliotecznego przy szukaniu książek i materiałów, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie wyszukuje informacje w różnych źródłach i przygotowuje prezentację przedstawiającą wybrany zawód związany z procesem powstawania książki, - swobodnie korzysta z katalogu bibliotecznego oraz z katalogu internetowego przy szukaniu książek i materiałów

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady zachowania się w bibliotece, - określa, czym jest karta katalogowa i wymienia jej najważniejsze elementy 		<ul style="list-style-type: none"> - wybiera katalog biblioteczny odpowiedni w określonej sytuacji, - odnajduje w książce informacje potrzebne do przygotowania karty katalogowej 	<ul style="list-style-type: none"> - znajduje wskazane informacje w karcie katalogu internetowego 	
Samokształcenie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje wyrazy bliskoznaczne w słowniku synonimów, - wyszukuje wyrazy w słowniku języka polskiego i słowniku ortograficznym, - wyszukuje w bibliotece lub internecie potrzebne informacje - czyta lektury uzupełniające i przygotowuje ich prezentację 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje wyrazy i definicje wyrazów ze zrozumieniem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trafnie dobiera wyrazy bliskoznaczne, - podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słowników, - sporządza notatkę na podstawie samodzielnie wyszukanych informacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika synonimów, słownika języka polskiego i słownika ortograficznego wersji papierowej a także korzysta z ich wersji internetowych
Pisanie form wypowiedzi	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje adres , 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje zwroty do adresata, 	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje poprawnie pod względem językowym,

<p>- kartka z życzeniami lub pozdrowieniami</p>	<p>- poprawnie zapisuje miejscowość i datę,</p> <p>- podejmuje próbę napisania życzeń lub pozdrowień</p>	<p>- redaguje życzenia lub pozdrowienia według wzoru</p>	<p>- redaguje życzenia lub pozdrowienia</p>	<p>- redaguje życzenia lub pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata,</p> <p>- wskazuje różnice między SMS-em a kartką pocztową</p>	<p>ortograficznym i kompozycyjnym kartkę pocztową z życzeniami lub pozdrowieniami w związku z określoną sytuacją</p>
<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- list</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- poprawnie zapisuje miejscowość i datę,</p> <p>- wymienia elementy listu,</p> <p>- podejmuje próbę napisania listu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- stosuje zwrot do adresata,</p> <p>- redaguje list według wzoru</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- stosuje zwroty do adresata,</p> <p>- stosuje zwroty grzecznościowe,</p> <p>- redaguje list do kolegi</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- stosuje różne zwroty do adresata,</p> <p>- dzieli tekst na akapity,</p> <p>- redaguje list do określonego adresata na podany temat</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- samodzielnie zgodnie z wymogami tej formy wypowiedzi redaguje poprawny i wyczerpujący temat list</p>
<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- notatka</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- określa, czym jest notatka i wymienia różne sposoby notowania,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- odróżnia różne sposoby notowania,</p> <p>- notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu i punktów</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wybiera z tekstu ważne informacje,</p> <p>- notuje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu i tabeli</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- sporządza notatkę w określonej formie,</p> <p>- wybiera sposób zanotowania</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami tej formy,</p> <p>- odczytuje skróty: wg, nr, np., ok., m.in., r. , w. i posługuje się nimi w notatkach</p>
<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- opis przedmiotu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wyszukuje w tekście informacje na temat wyglądu przedmiotu,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- redaguje opis przedmiotu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję,</p> <p>- wydziela akapity</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący temat opis przedmiotu, unikając powtórzeń</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - podaje wyrazy opisujące wygląd przedmiotu, - opisuje w 2-3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> - redaguje według wzoru opis przedmiotu 			
Pisanie form wypowiedzi - plan wydarzeń	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porządkuje według chronologii plan ramowy wydarzeń 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje odtwórczy plan ramowy wydarzeń, - przekształca czasowniki w rzeczowniki nazywające czynności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbudowuje plan ramowy w plan szczegółowy, - stosuje odpowiedni układ graficzny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy , redaguje poprawny ramowy i szczegółowy plan wydarzeń , unikając powtórzeń
Pisanie form wypowiedzi - opowiadanie twórcze i odtwórcze, baśń, legenda	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa , czym są opowiadanie, baśń i legenda i wymienia ich części, - podejmuje próbę pisania opowiadania, baśni, legendy, zachowując kolejność wydarzeń 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze opowiadanie, baśń, legendę, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję, - redaguje opowiadanie, baśń, legendę, zgodnie z planem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze poprawne opowiadanie, baśń, legendę, pod względem chronologii i kompozycji , popełniając nieliczne błędy językowe i w zakresie zapisu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze poprawne opowiadanie odtwórcze i twórcze, baśń, legendę, wydzielając akapity 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie, zgodnie z wymogami gatunku pisze poprawne opowiadanie, baśń, legendę, unikając powtórzeń, z urozmaiconą narracją
Pisanie form wypowiedzi	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia najważniejsze elementy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje zaproszenie, ogłoszenie lub 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje zaproszenie, 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje zaproszenie, ogłoszenie lub podziękowanie, 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> -samodzielnie i poprawnie redaguje zaproszenie, ogłoszenie

<p>- zaproszenie, - podziękowanie, - ogłoszenie</p>	<p>zaproszenia, podziękowania, ogłoszenia, - podejmuje próbę napisania zaproszenia, podziękowania lub ogłoszenia</p>	<p>podziękowanie według wzoru, - poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia</p>	<p>ogłoszenie lub podziękowanie - stosuje zwroty do adresata i charakterystyczne sformułowania, - stosuje zwroty grzecznościowe, - pisze krótko, zwięźle, konkretnie</p>	<p>uwzględniając konieczne elementy, - stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny</p>	<p>lub podziękowanie, nadając mu ciekawą formę</p>
<p>Pisanie form wypowiedzi - dialog</p>	<p>Uczeń: - wskazuje dialog w tekście, - podejmuje próbę napisania dialogu</p>	<p>Uczeń: - uzupełnia dialog odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi</p>	<p>Uczeń: - pisze dialog na zadany temat, - dobiera synonimy do czasowników: powiedzieć, mówić</p>	<p>Uczeń: - poprawnie redaguje dialog na określony temat, unikając powtórzeń</p>	<p>Uczeń: - samodzielnie, zgodnie z wymogami gatunku redaguje dialog stosując bogate słownictwo i poprawna znaki interpunkcyjne</p>
<p>Nauka o języku - fonetyka</p>	<p>Uczeń: - wymienia litery w kolejności alfabetycznej, - dzieli wyrazy na sylaby</p>	<p>Uczeń: - porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej, - poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, - odróżnia głoski od liter</p>	<p>Uczeń: - określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach, - poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii, - odróżnia samogłoski i spółgłoski</p>	<p>Uczeń: - bezbłędnie odróżnia samogłoski i spółgłoski</p>	<p>Uczeń: - wykorzystują tę wiedzę w poprawnym i sprawnym korzystaniu ze słowników i katalogów</p>
<p>Nauka o języku - akt komunikacji</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń: - odróżnia komunikaty słowne,</p>	<p>Uczeń: - odczytuje informacje przekazywane za</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje nadawcę i odbiorcę komunikatu, - odczytuje najczęściej występujące znaki graficzne i symbole - nazywa zwroty grzecznościowe 	<p>graficzne i dźwiękowe,</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje znaki graficzne i symbole, - poprawnie posługuje się zwrotami grzecznościowymi 	<p>pomocą gestów i mimiki</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przekazuje określone informacje za pomocą odpowiednich gestów i mimiki 	<ul style="list-style-type: none"> - projektuje znaki graficzne przekazujące określone informacje
<p>Nauka o języku- znaki interpunkcyjne</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytajnik, wykrzyknik, cudzysłów, - stosuje te znaki w wypowiedzeniach, - wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie stosuje te znaki w redagowanych przez siebie tekstach, - stosuje zasady użycia przecinka przed podanymi spójnikami, stawia przecinek między wyrazami stanowiącymi wyliczenie, - zapisuje tytuły utworów w cudzysłowach, - zna zasady stosowania kursywy w tekście pisanym na komputerze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje poprawną odmianę rzeczowników nazywających znaki interpunkcyjne (zwłaszcza rzeczownika „cudzysłów”) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego, - stosuje kursywę zamiennie z cudzysłowem w tekście pisanym na komputerze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne

<p>Nauka o języku – części mowy</p> <p>rzeczownik,</p> <p>przymiotnik,</p> <p>czasownik,</p> <p>przysłówek,</p> <p>przyimek,</p> <p>spójnik</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje rzeczownik, - podaje liczby, rodzaj i przypadek rzeczownika - wskazuje przymiotnik, - podaje liczby, przypadki, osoby i rodzaje przymiotnika - wskazuje czasowniki, - podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika, - wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym, - określa bezokolicznik jak formę nieosobową czasownika, - wskazuje przysłówki wśród innych części mowy, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa rodzaj rzeczownika, - odmienia rzeczownik przez liczby i przypadki - odmienia przymiotnik przez liczby i przypadki, - wypisuje z tekstu rzeczowniki wraz z określającymi je przymiotnikami, - odmienia czasowniki przez liczby, rodzaje i osoby, - odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym, - rozpoznaje bezokolicznik - określa rodzaj czasownika, - wyszukuje przysłówki w tekście, - rozpoznaje przysłówki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje rzeczowniki w odpowiednich formach, - stosuje przymiotniki w odpowiednich formach, - odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym, - stosuje czasowniki w odpowiednich formach, - określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika, - odróżnia formę osobową od nieosobowej, - tworzy przysłówki od przymiotników, - posługuje się przysłówkami w zdaniu, - rozpoznaje wyrażenia przyimkowe, - uzupełnia wypowiedź pisemną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa przypadek i liczbę danego rzeczownika, - określa przypadek, rodzaj i liczbę danego przymiotnika, - określa rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i mnogiej, - poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach, - tworzy poprawne formy trudnych czasowników, - określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika, - używa bezokoliczników w wypowiedzi - przekształca teksty pisane w czasie teraźniejszym na teksty pisane w czasie przeszłym lub przyszłym, - stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym, - określa znaczenie przysłówek w zdaniu, - dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem, - określa znaczenie przyimków w zdaniu, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje rodzaj rzeczowników sprawiających trudności (np. pomarańcza) - poprawnie używa różnych form rzeczowników i przymiotników, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika - opisuje szkolnego kolegę , używając przymiotników, - używa poprawnego sformułowania <i>ubieram się w płaszc</i> - odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników, - redaguje tekst z wykorzystaniem różnych , celowo dobranych przysłówek, - redaguje tekst z wykorzystaniem wyrażeń przyimkowych, - redaguje tekst z wykorzystaniem spójników
--	---	--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przyimki wśród innych części mowy, - wskazuje spójniki wśród innych części mowy 	<p>pochodzące od przymiotników,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje przyimki w tekście, - wskazuje wyrażenia przyimkowe, - wyszukuje spójniki w tekście 	odpowiednimi spójnikami	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas, - określa znaczenie spójników w zdaniu 	
Nauka o języku- części zdania podmiot i orzeczenie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje nazwy głównych części zdania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności - wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podmiot i orzeczenie w podanych zdaniach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje główne części zdania w tekście 	
<p>Nauka o języku – zdanie i równoważnik zdania,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdania pojedyncze i złożone, - zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, - zdania oznajmujące, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa, czym jest równoważnik zdania - odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, - odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od zdania pojedynczego rozwiniętego, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia zdanie od równoważnika zdania, - wskazuje zdania składowe w zdaniu złożonym, - wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym rozwiniętym, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekształca równoważniki zdania w zdania, - układa zdania złożone ze zdań pojedynczych, - rozwija zdania nierozwinięte w zdania rozwinięte, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekształca zdania w równoważniki zdania i odwrotnie, - stosuje odpowiednie spójniki, łączące zdania pojedyncze w zdania złożone, - buduje zdania pojedyncze rozwinięte, - przekształca zdania rozkazujące tak, by wyrażały prośbę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje poprawnie różne rodzaje zdań w zależności od zamierzonego celu

<p>pytające i rozkazujące</p>	<p>- rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące</p>	<p>- buduje poprawnie zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące</p>	<p>- przekształca zdania oznajmujące w pytające</p>		
<p>Nauka o języku- zasady ortograficzne</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady ortograficzne pisowni ó i u, - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na – ów, -ówka, -ówna, - wymienia zasady ortograficzne pisowni rz i ż, - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na – arz, -erz, -mistrz, -mierz, - wymienia zasady ortograficzne pisowni ch i h, - zapisuje poprawnie wyrazy z ch na końcu wyrazu, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje zasady ortograficzne pisowni ó i u, - tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z ó wymiennym, - stosuje zasady ortograficzne pisowni rz i ż, - poprawnie zapisuje wyrazy z ż po l, ł, r, n, - stosuje zasady ortograficzne pisowni ch i h, - poprawnie zapisuje wyrazy z h w środku wyrazu, - stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na : -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec, - korzysta ze słownika ortograficznego, - tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż wymiennym, - tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z h wymieniającym się na g, z, ż, - poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem <i>nie</i> , - poprawnie zapisuje imiona , nazwiska, przydomki, przezwiska, tytuły książek, filmów, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym, - poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach, - poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż niewymiennym, - zapisuje poprawnie wyrazy z h niewymiennym, - poprawnie zapisuje małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego, - poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną ó, u, rz, ż, ch, h - układa krótkie, zabawne historyjki, używając wyrazów z trudnością ortograficzną - zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnością ortograficzną związaną z zasadą pisowni przeczenia <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami, - poprawnie zapisuje wszystkie podane wyrazy – według zasad pisowni małą i wielką literą omawianych na lekcji

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami, - wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów, a także nazw państw, miast dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów; - wymienia zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi 	<p>rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami,</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów, a także nazw państw, miast dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów; - stosuje zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi 	<p>programów, dzieł sztuki,</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów, <p>miast, dzielnic i wsi</p>		
--	--	---	---	--	--

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 5

Zagadnienia	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń potrafi to, co na ocenę	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:

		dopuszczającą oraz:			
Kształcenie literackie i kulturowe - wiersz	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno wiersz, - wymienia bohaterów wiersza, - określa osobę mówiącą w wierszu, - wyjaśnia pojęcie podmiot liryczny, - wyjaśnia pojęcie adresat utworu, - definiuje wers i strofę, - odtwarza wiersz z pamięci, - wskazuje rymy, epitety, - wyjaśnia, czym jest rym, wers, refren, epitet, ożywienie, porównanie, pytanie retoryczne, przenośnia, piosenka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta wiersz głośno, wyraźnie, - przedstawia bohaterów utworu, - przedstawia osobę mówiącą (podmiot liryczny) w wierszu, - przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu, - wskazuje adresata utworu, - wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata, - odczytuje strofę, dzieląc wyrazy na sylaby, - wskazuje w tekście wiersza wers, rym, strofę, epitet, porównanie, ożywienie, refren, pytanie retoryczne, przenośnię, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa, - określa temat wiersza, - określa 2-3 cechy bohaterów wiersza i podmiotu lirycznego, - opowiada w 2-3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu, - wypisuje z wiersza przykłady rymów, - porównuje rytm w dwóch dowolnie wybranych strofach, - wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją, - wymienia uczucia, jakie wyraża utwór -wskazuje w tekście wiersza wers, rym, strofę, epitet, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację, - opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, a także o bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach, - opisuje zachowanie bohaterów utworu i wyraża swoją opinię na ten temat, - porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi, - opisuje adresata utworu, - nazywa uczucia, jakie wyraża utwór i wskazuje odpowiednie cytaty, - wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, - deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej, - proponuje własne epitety, - wskazuje w tekście ożywienie, przenośnię, pytanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze wiersza, - tworzy poetyckie określenia dla elementów świata przedstawionego na zdjęciach, - wymyśla własne przykłady ożywienia i przenośni, - układa pytania retoryczne i porównania opisujące zjawiska przyrody, - układa własne propozycje wyrazów rymujących się, - omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, - określa nastrój i uzasadnia swoją wypowiedź, odwołując się do elementów utworu, - rysuje ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny) - potrafi zredagować prostą piosenką

	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi zdefiniować piosenkę 	<ul style="list-style-type: none"> - wygłasza wiersz z pamięci, - określa nastrój wiersza -potrafi wskazać cechy piosenki 	<ul style="list-style-type: none"> porównanie, ożywienie, refren, pytanie retoryczne, przenośnię, - określa nastrój wiersza - potrafi określić cechy piosenki 	<ul style="list-style-type: none"> retoryczne oraz porównanie i wyjaśnia ich funkcję, - wyjaśnia, na czym polega rytm utworu, - objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych współcześnie • wyjaśnić różnice między wierszem a piosenką 	<ul style="list-style-type: none"> -określa funkcję pytań retorycznych w wierszu
Kształcenie literackie i kulturowe – proza i publicystyka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem głośno - wymienia bohaterów utworu, - wymienia wydarzenia przedstawione w utworze, - definiuje pojęcie narratora, - określa narratora, - określa, czym jest opowiadanie i wymienia jego części, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem głośno i cicho, - czyta z podziałem na role, - wyszukuje w tekście określone informacje, - przedstawia bohaterów utworu, - wskazuje postacie fantastyczne i realistyczne, - przedstawia miejsce i czas wydarzeń, - formułuje 2-3 zdania na temat wydarzeń 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem głośno, wyraźnie z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych oraz cicho, - określa temat tekstu, np. artykułu, - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - określa 2-3 cechy bohatera, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej -wyraża swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu -określa uczucia bohaterów - bierze aktywny udział w rozmowie -czyta ze zrozumieniem głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację, - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - określa cechy bohaterów utworu i ich relacje, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze, a w przypadku autorów lektur obowiązkowych także o innych utworach autora, - wyjaśnia pojęcia występujące w tekście, - ciekawie opowiada o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - wyraża swój sąd o bohaterze utworu i jego zachowaniu - porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, -wyjaśnia znaczenie wskazanych stałych związków wyrazowych i stosuje je w zdaniach - samodzielnie formułuje zasady dobrego zachowania,

	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń, - definiuje legendę, baśń i mit - rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne, - wymienia najbardziej znanych autorów baśni -wymienia bogów greckich - wymienia atrybuty bogów greckich, nazywa uczucia: smutek, rozpacz, żal, samotność, tęsknota - wymienia mity omawiane podczas zajęć(o Korze, Syzyfie, Heraklesie, Ariadnie i Ikarze) 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawionych w utworze, -podaje nazwy określające narratora uczestniczącego w wydarzeniach i nieuczestniczącego w wydarzeniach, - wymienia charakterystyczne cechy opowiadania, legendy, baśni, - opowiada ustnie zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi, - wskazuje wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne, - wymienia miejsce realistyczne występujące w micie, - opowiada swój ulubiony mit - zna treść mitów omawianych podczas lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia sytuację, w której znalazł się bohater, - określa osobę opowiadającą o wydarzeniach, - wyraża w 2-3 zdaniach swoją opinię o lekturze, - wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania, legendy, baśni i mitu - zna najbardziej znanych bohaterów mitów - opisuje Olimp i jego mieszkańców - rozróżnia mity omawiane podczas zajęć, - określa tekst jako powieść przygodową - wskazuje w tekście 2 charakterystyczne cechy noweli -wskazuje w utworze punkt kulminacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu, - porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, - porównuje opisywane w tekście miejsca ze znanymi mu z własnego życia, - wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, puentę, itp. - wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania, - wyjaśnia morał płynący z opowieści, baśni, itp. - rozpoznaje czytany utwór jako legendę, baśń lub mit i wskazuje w nim charakterystyczne cechy, - opowiada w ciekawy sposób ulubiony mit - określa cechy mieszkańców Olimpu i przedstawia ich relacje - wyraża swój sąd o bohaterach mitów greckich i ich zachowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia pomysły na spędzanie wolnego czasu, - układa własne anagramy, - opowiada w ciekawy sposób o własnych doświadczeniach i uczuciach, związanych z tematyką poznanych tekstów, - przygotowuje w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) interesujące informacje o swojej szkole dla rówieśników z innych krajów, - projektuje i rysuje atrybuty dla siebie i kilku najbliższych osób • wyszukuje w <i>Słowniku mitów i tradycji kultury</i> Władysława Kopalińskiego informacje o Olimpie i Hadesie, - wypowiada się w wyczerpujący sposób na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury, - opisuje ustnie elementy świata przedstawionego i wyjaśnia, na czym polega ich wyjątkowość, - korzystając z różnych źródeł, wyszukuje informacje o historii powstania świata według mitologii słowiańskiej lub chińskiej
--	--	--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> -definiuje powieść przygodową - definiuje nowelę -definiuje punkt kulminacyjny -określa, czym jest puenta - wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze nawiązującym do historii Polski, - definiuje tekst publicystyczny, -definiuje gazetę i czasopismo -wymienia swoje ulubione czasopismo - potrafi odczytać tytuł, numer i datę wydania, - wymienia osoby tworzące gazety i czasopisma 	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia cechy powieści przygodowej - wymienia charakterystyczne cechy noweli' - zna wydarzenia z historii Polski przedstawione w utworze, - podaje skojarzenia związane z historią Polski w okresie II wojny światowej, - wskazuje tekst publicystyczny - wskazuje rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się -poprawnie zapisuje tytuły czasopism -wskazuje w wybranym artykule nagłówek, lid, fakty, opinie 	<ul style="list-style-type: none"> -wskazuje w utworze puentę, - wyjaśnia kontekst historyczny utworu i podaje skojarzenia związane z historią Polski w okresie II wojny światowej, - odróżnia tekst publicystyczny od tekstu literackiego, - odróżnia fakty od opinii, - poprawnie zapisuje tytuły czasopism -wskazuje w wybranym artykule nagłówek, lid, fakty, opinie 	<ul style="list-style-type: none"> -podaje różne przykłady powieści przygodowej - rozpoznaje czytany utwór jako nowelę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy noweli -wyjaśnia, jak rozumie puentę utworu - porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi, -określa cechy bohaterów utworu dokumentalnego i objaśnia ich relacje, - określa cechy tekstu publicystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - redaguje opowiadanie twórcze o tym, skąd się wziął np. śnieg, grad, huragan, - wyjaśnia przyczyny popularności mitów, - rysuje ilustracje do mitów i uczestniczy w „Uczcie bogów na Olimpie”(przygotowuje prezentację jednego z bogów greckich), - proponuje inny tytuł dla fragmentu tekstu, - wyjaśnia, czym charakteryzuje się język utworu - pracując w grupie, przygotowuje spis książek opowiadających o II wojnie światowej z perspektywy dziecka -analizuje styl tekstu publicystycznego, - prezentuje zawartość wybranego czasopisma, np. <i>Victor Junior</i> - przygotowuje artykuł do gazetki szkolnej -określa wady i zalety czasopism drukowanych i w wersji on-line
--	--	--	--	--	---

	-określić, czym są nagłówki, lid				
Kształcenie literackie i kulturowe - komiks	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje dialogi w dymkach, - wymienia bohaterów komiksu, - wskazuje charakterystyczne cechy komiksu, - rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów komiksów, - podaje tytuł swojego ulubionego komiksu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem komiks, - przedstawia bohaterów komiksu, - wskazuje 2-3 charakterystyczne cechy komiksu, - przedstawia miejsce i czas wydarzeń, -wymienia najbardziej znanych autorów i bohaterów komiksów, - przedstawia w 2-3 zdaniach swój ulubiony komiks 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada treść komiksu, - określa 2-3 cechy bohaterów komiksu, - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie, - wskazuje charakterystyczne cechy komiksu, - określa początki sztuki komiksowej w Polsce, - przedstawia najbardziej znanych bohaterów komiksów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie, - opisuje magiczne przedmioty, - odczytuje uczucia przedstawione na rysunkach - określa początki sztuki komiksowej w Polsce i na świecie, - prezentuje najbardziej znanych autorów komiksów - prezentuje ulubiony komiks 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze komiksu, - wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury, - tworzy własny komiks z poznanymi bohaterami
Kształcenie literackie i kulturowe - dzieło sztuki: obraz	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia kolory znajdujące się na obrazie, - wymienia przedmioty i postacie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje elementy przedstawione na obrazie, - wymienia elementy realistyczne i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa dominujące na obrazie kolory, - opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa elementy statyczne i dynamiczne obrazu, -wymienia wartości ważne w życiu człowieka na podstawie dzieła sztuki, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje oraz uzasadnia swoją wypowiedź, - przedstawia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu,

	<p>występujące na obrazie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia elementy pejzażu przedstawione na obrazie 	<p>fantastyczne występujące na obrazie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie, - odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury -dostrzega i nazywa scenę rodzajową 	<ul style="list-style-type: none"> - określa źródło światła i ruch, - nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, - określa nastrój, jaki wywołuje obraz - opisuje w 2–3 zdaniach gesty i mimikę przedstawionych postaci, -nazywa 2–3 emocje wyrażone przez postacie ukazane na obrazie, - objaśnia rolę przedstawionych przedmiotów na obrazie, - układa dialog osób przedstawionych na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje pierwszy i drugi plan obrazu, - opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie, - opisuje umieszczone na obrazie elementy, - proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch, - dokonuje przekładu intersemiotycznego: wymyśla i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie, - nadaje inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię, - wyjaśnia związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału
--	---	---	---	--	--

<p>Kształcenie literackie i kulturowe –</p> <p>dramat i spektakl teatralny,</p> <p>dzieło filmowe</p> <p>audycja radiowa</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno ze zrozumieniem tekst dramatyczny z podziałem na role, - wymienia bohaterów utworu, - wymienia najważniejsze wydarzenia, - rozróżnia wydarzenia i postacie fantastyczne od realistycznych, - określa, czym jest dramat, - wymienia osoby tworzące spektakl teatralny, - definiuje gatunki filmowe, - wskazuje przykłady filmów danego gatunku filmowego, -wskazuje swój ulubiony film 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem i odpowiednią artykulacją oraz uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, - przedstawia bohaterów, miejsce i czas wydarzeń, - formułuje 2-3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze, - wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne, - wskazuje tekst główny i tekst poboczny, - przedstawia osoby tworzące spektakl teatralny i opisuje ich pracę, - przedstawia 2-3 zasady kulturalnego zachowania się w teatrze, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach występujących w utworze, - określa cechy dramatu, - określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem, - opowiada w kilku zdaniach o swojej wizycie w teatrze, używając słownictwa związanego z teatrem, - odczytuje informacje z plakatu teatralnego, - określa cechy dramatu (podział na akty i sceny) - wskazuje przykłady filmów z każdego gatunku filmowego -prezentuje swój ulubiony gatunek filmowy, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w ciekawy sposób opowiada o wydarzeniach występujących w utworze, - określa cechy bohaterów, - opisuje bohaterów, - wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu, - określa cechy dramatu (tekst główny i tekst poboczny, podział na akty i sceny), - przedstawia morał płynący z przedstawienia, - opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycie w teatrze , swobodnie używając słownictwa związanego z teatrem, - przedstawia zasady kulturalnego zachowania się w teatrze, - planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy i rekwizyty do przedstawienia, - określa charakterystyczne cechy poszczególnych gatunków filmowych, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze, - pracując w grupie planuje scenografię, rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny, - pracując w grupie przygotowuje inscenizację przedstawienia, - wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego, filmu - wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów codziennego użytku w teatrze, - wymienia kilka nazwisk współczesnych twórców teatralnych, - przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnej baśni lub mitu, - redaguje wypowiedź na temat swojego ulubionego gatunku filmowego, - korzystając z internetu, ustala dni i godziny nadawania audycji radiowych dla dzieci i młodzieży w dowolnej stacji radiowej, - podaje przykłady innych adaptacji filmowych i teatralnych,
--	--	--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia osoby tworzące audycje radiowe, - wyjaśnia pojęcia: <i>emisja, ramówka, program cykliczny</i> - definiuje adaptację teatralną i filmową 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje dialog i monolog, - wskazuje elementy plakatu teatralnego, - rozróżnia gatunki filmowe - przedstawia swój ulubiony film lub gatunek filmowy, - wymienia osoby tworzące audycje radiowe i określić ich pracę, - używa w zdaniach pojęć: <i>emisja, ramówka, program cykliczny</i> - wymienia charakterystyczne cechy adaptacji filmowej i teatralnej 	<ul style="list-style-type: none"> -wypowiada się na temat swojej ulubionej audycji radiowej - w wypowiedzi posługuje się pojęciami: <i>emisja, ramówka, program cykliczny,</i> - wyjaśnia pojęcie <i>adaptacja i ekranizacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> -prezentuje swój ulubiony gatunek filmowy i uzasadnia swoje zdanie, -opowiadać o swojej wizycie w kinie, -przedstawia zasady kulturalnego zachowania się w kinie, -ciekawie opowiada o swojej ulubionej audycji radiowej, - wskazuje podobieństwa i różnice między radiem a telewizją, -podaje przykłady innych adaptacji filmowych i teatralnych 	<p>Wskazuje ekranizacje powieści młodzieżowych.</p>
--	--	--	--	--	---

<p>Kształcenie literackie i kulturowe - karta katalogowa rodzaje katalogów bibliotecznych</p> <p>Samokształcenie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia, co znajduje się w księgozbiorze podręcznym, - określa, czym jest katalog biblioteczny, - wymienia zasady zachowania się w bibliotece, - określa, czym jest karta katalogowa i wymienia jej najważniejsze elementy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje katalogów bibliotecznych, - przestrzega zasad zachowania się w bibliotece, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia rodzaje katalogów bibliotecznych, - wybiera katalog biblioteczny odpowiedni w określonej sytuacji, - odnajduje w książce informacje potrzebne do przygotowania karty katalogowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korzysta z katalogu bibliotecznego przy szukaniu książek i materiałów, - znajduje wskazane informacje w karcie katalogu internetowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - swobodnie korzysta z katalogu bibliotecznego oraz z katalogu internetowego przy szukaniu książek i materiałów
<p>Samokształcenie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje tekst informacyjny, - definiuje na podstawie słownika frazeologicznego przysłowie i związek frazeologiczny, - wskazuje elementy hasła encyklopedycznego, - wyszukuje wyrazy bliskoznaczne w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje wyrazy i definicje wyrazów ze zrozumieniem, - odczytuje sens przenośny związków frazeologicznych i przysłów, - odróżnia tekst informacyjny od tekstu literackiego, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe, - określa cechy tekstu informacyjnego, - określa, pod jakimi hasłami należy szukać określonych informacji, -- wyszukuje wskazane hasła w encyklopedii tradycyjnej, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trafnie dobiera wyrazy bliskoznaczne i frazeologizmy, - podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słowników, - sporządza notatkę na podstawie samodzielnie wyszukanych informacji, - wyszukuje wskazane hasła w encyklopedii on-line 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika synonimów, słownika języka polskiego, słownika frazeologicznego i słownika ortograficznego w wersji papierowej, a także korzysta z ich wersji internetowych, - korzysta ze "Słownika Mitów i Tradycji Kultury" W. Kopalińskiego i leksykonów nt. mitologii greckiej,

	<p>słownika synonimów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje wyrazy w słowniku języka polskiego i słowniku ortograficznym, - wyszukuje w bibliotece lub internecie potrzebne informacje - czyta lektury uzupełniające i przygotowuje ich prezentację 	<ul style="list-style-type: none"> • określa elementy hasła, encyklopedycznego • odczytuje skróty stosowane w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> - objaśnia, czym jest Wikipedia - określa różnice między encyklopedią PWN a wolną encyklopedią - wyszukuje określone hasła w Wikipedii 	<ul style="list-style-type: none"> -korzysta z encyklopedii tradycyjnej i on-line, - wyjaśnia, z jakiej encyklopedii lepiej korzystać i uzasadnić swoje zdanie, -zapisuje pozyskane informacje na różne sposoby - wyszukuje określone informacje w Wikipedii -sporządza notatkę w określonej formie na temat kryteriów, które musi spełniać artykuł w Wikipedii - wyjaśnia, dlaczego warto korzystać z Wikipedii i uzasadnia swoje zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> -samodzielnie korzysta z encyklopedii tradycyjnej i on-line, wyszukując potrzebne informacje, - zbiera informacje na temat encyklopedii znajdujących się w bibliotece szkolnej, - samodzielnie korzysta z Wikipedii, porównuje hasła z wersją papierową i zauważa różnice, - przedstawia zalety i wady popularności kanałów YouTube
<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- kartka z życzeniami lub pozdrowieniami</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje miejscowość i datę, - podejmuje próbę napisania życzeń lub pozdrowień 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje adres , - redaguje życzenia lub pozdrowienia według wzoru 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje zwroty do adresata, - redaguje życzenia lub pozdrowienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje życzenia lub pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata, - wskazuje różnice między SMS-em a kartką pocztową 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i kompozycyjnym kartkę pocztową z życzeniami lub pozdrowieniami w związku z określoną sytuacją
<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- list</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje miejscowość i datę, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje zwrot do adresata, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje zwroty do adresata, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje różne zwroty do adresata, - dzieli tekst na akapity, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie zgodnie z wymogami tej formy wypowiedzi redaguje poprawny i wyczerpujący temat list,

<p>-sms</p> <p>-e-mail</p>	<p>- wymienia elementy listu,</p> <p>- podejmuje próbę napisania listu, sms-a i, e-maila</p>	<p>- redaguje list według wzoru,</p> <p>- redaguje komunikatywny SMS i e- mail do kolegi</p>	<p>- stosuje zwroty grzecznościowe,</p> <p>- redaguje list do kolegi,</p> <p>- redaguje komunikatywny SMS,</p> <p>- poprawnie redaguje e -maila do kolegi</p> <p>-zapisuje adres e-mailowy</p> <p>-stosuje zasady pisania listów elektronicznych</p> <p>- określa temat wiadomości</p> <p>-stosuje zwroty do adresata i zwroty pożegnalne</p> <p>-informuje odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku</p> <p>listów zgodnie z etykietą językową</p>	<p>- redaguje list do określonego adresata na podany temat,</p> <p>- potrafi właściwie zaadresować e- maila,</p> <p>-poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym redaguje sms i e-mail,</p> <p>- podaje różnice między językiem młodzieżowym a językiem literackim na podstawie sms-a – e-maila</p>	<p>- bezbłędnie redaguje e-maila do osoby dorosłej lub instytucji</p>
<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- notatka</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- określa, czym jest notatka i wymienia</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- odróżnia różne sposoby notowania,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wybiera z tekstu ważne informacje,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- sporządza notatkę w określonej formie,</p> <p>- wybiera sposób zanotowania</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami tej formy,</p>

	różne sposoby notowania,	- notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu i punktów	- notuje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu i tabeli		- odczytuje skróty: wg, nr, np., ok., m.in., r. , w. i posługuje się nimi w notatkach
Pisanie form wypowiedzi - opis przedmiotu i krajobrazu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu, - podaje wyrazy opisujące wygląd przedmiotu, - opisuje w 2-3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu, - wymienia najważniejsze elementy opisu krajobrazu - wymienia wyrazy opisujące wygląd krajobrazu - opisuje ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje w tekście informacje na temat wyglądu przedmiotu, - redaguje według wzoru opis przedmiotu, - dobiera wyrazy bliskoznaczne, - dobiera przymiotniki określające kolory, kształty, -redaguje opis krajobrazu według wzoru, -wydziela akapity w wypowiedzi pisemnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje opis przedmiotu, -redaguje opis krajobrazu - stosuje sformułowania określające położenie i ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu - stosuje odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje w opisie przedmiotu odpowiednią kompozycję, - wydziela akapity, - redaguje opis krajobrazu, zachowując poszczególne elementy: informacje ogólne, rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu, emocje wywołane widokiem -wyraża emocje wywołane widokiem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący temat opis przedmiotu, unikając powtórzeń, - samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi redaguje opis krajobrazu, unikając powtórzeń i zachęcając innych do odwiedzenia opisywanego miejsca
Pisanie form wypowiedzi	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa, czym jest ramowy i 	Uczeń:	Uczeń:	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbudowuje plan ramowy w plan szczegółowy, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy , redaguje poprawny ramowy i

- plan wydarzeń	szczegółowy plan wydarzeń	- porządkuje według chronologii plan ramowy wydarzeń	- redaguje odtwórczy plan ramowy wydarzeń, - przekształca czasowniki w rzeczowniki nazywające czynności	- stosuje odpowiedni układ graficzny	szczegółowy plan wydarzeń , unikając powtórzeń
Pisanie form wypowiedzi - opowiadanie odtwórcze i twórcze z dialogiem baśń, legenda, mit sprawozdanie z wydarzenia	Uczeń: - określa , czym są opowiadanie, baśń i legenda i wymienia ich części, - podejmuje próbę pisania opowiadania z dialogiem, baśni, legendy, mitu zachowując kolejność wydarzeń	Uczeń: - pisze opowiadanie z dialogiem, baśń, legendę, mit i sprawozdanie zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję, - redaguje opowiadanie, baśń, legendę, mit i sprawozdanie zgodnie z planem	Uczeń: - pisze poprawne opowiadanie z dialogiem, baśń, legendę, mit oraz sprawozdanie pod względem chronologii i kompozycji , popełniając nieliczne błędy językowe i w zakresie zapisu	Uczeń: - pisze poprawne pod kątem językowym i pod względem formy opowiadanie odtwórcze z dialogiem i twórcze, baśń, legendę, mit, sprawozdanie wydzielając akapity	Uczeń: - samodzielnie i zgodnie z wymogami gatunku pisze poprawne opowiadanie twórcze z dialogiem, baśń, legendę, mit, sprawozdanie unikając powtórzeń, z bogatym słownictwem
Pisanie form wypowiedzi - zaproszenie, - podziękowanie, - ogłoszenie -dedykacja	Uczeń: - wymienia najważniejsze elementy zaproszenia, podziękowania, ogłoszenia, dedykacji	Uczeń: - redaguje zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie i dedykację według wzoru,	Uczeń: - redaguje zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie i dedykację - stosuje zwroty do adresata i	Uczeń : - redaguje zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie i dedykację, uwzględniając konieczne elementy, - stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny	Uczeń : -samodzielnie i poprawnie redaguje zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie i dedykację, nadając mu ciekawą formę

	<ul style="list-style-type: none"> - podejmuje próbę napisania zaproszenia, podziękowania lub ogłoszenia i dedykacji 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia 	<p>charakterystyczne sformułowania,</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje zwroty grzecznościowe, - pisze krótko, zwięźle, konkretnie 		
<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- dialog</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje dialog w tekście, - podejmuje próbę napisania dialogu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzupełnia dialog odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze dialog na zadany temat, - dobiera synonimy do czasowników: powiedzieć, mówić 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie redaguje dialog na określony temat, unikając powtórzeń 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie, zgodnie z wymogami gatunku redaguje dialog stosując bogate słownictwo i poprawna znaki interpunkcyjne
<p>Nauka o języku</p> <p>- fonetyka</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia litery w kolejności alfabetycznej, - dzieli wyrazy na sylaby 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej, - poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, - odróżnia głoski od liter 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach, - poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii, - odróżnia samogłoski i spółgłoski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezbłędnie odróżnia samogłoski i spółgłoski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystują tę wiedzę w poprawnym i sprawnym korzystaniu ze słowników i katalogów
<p>Nauka o języku</p> <p>- akt komunikacji</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje nadawcę i odbiorcę komunikatu, - odczytuje najczęściej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia komunikaty słowne, graficzne i dźwiękowe, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje informacje przekazywane za pomocą gestów i mimiki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekazuje określone informacje za pomocą odpowiednich gestów i mimiki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektuje znaki graficzne przekazujące określone informacje

	<p>występujące znaki graficzne i symbole</p> <p>- nazywa zwroty grzecznościowe</p>	<p>- odczytuje znaki graficzne i symbole,</p> <p>- poprawnie posługuje się zwrotami grzecznościowymi</p>			
<p>Nauka o języku- znaki interpunkcyjne</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wskazuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytajnik, wykrzyknik, cudzysłów,</p> <p>- stosuje te znaki w wypowiedzeniach,</p> <p>- wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu</p> <p>- podaje zasady użycia wielokropka</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- poprawnie stosuje te znaki w redagowanych przez siebie tekstach,</p> <p>- stosuje zasady użycia przecinka przed podanymi spójnikami, stawia przecinek między wyrazami stanowiącymi wyliczenie,</p> <p>- zapisuje tytuły utworów w cudzysłowach,</p> <p>- zna zasady stosowania kursywy w tekście pisanym na komputerze,</p> <p>- zna zasady użycia wielokropka</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- stosuje poprawną odmianę rzeczowników nazywających znaki interpunkcyjne (zwłaszcza rzeczownika „cudzysłów”),</p> <p>- poprawnie zapisuje wielokropek</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego,</p> <p>- stosuje kursywę zamiennie z cudzysłowem w tekście pisanym na komputerze,</p> <p>- poprawnie zapisuje wielokropek</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne</p>

<p>Nauka o języku – części mowy</p> <p>rzeczownik,</p> <p>przymiotnik,</p> <p>czasownik,</p> <p>przysłówek,</p> <p>przyimek,</p> <p>spójnik</p> <p>liczebnik</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje rzeczownik, - podaje liczby, rodzaj i przypadek rzeczownika - wskazuje przymiotnik, - podaje liczby, przypadki, osoby i rodzaje przymiotnika- stopniuje przymiotniki i przysłówki - wskazuje czasowniki, - podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika, - wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym, - określa bezokolicznik jak formę nieosobową czasownika, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa rodzaj rzeczownika, - odmienia rzeczownik przez liczby i przypadki - odmienia przymiotnik przez liczby i przypadki, - wypisuje z tekstu rzeczowniki wraz z określającymi je przymiotnikami, -stopniuje przymiotniki i przysłówki - odmienia czasowniki przez liczby, rodzaje i osoby, - odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym, - rozpoznaje bezokolicznik - określa rodzaj czasownika, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje rzeczowniki w odpowiednich formach, - stosuje przymiotniki w odpowiednich formach, - odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym, - stosuje czasowniki w odpowiednich formach, - określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika, - odróżnia formę osobową od nieosobowej, - tworzy przysłówki od przymiotników, -stopniuje przymiotniki i przysłówki - posługuje się przysłówkami w zdaniu, - rozpoznaje wyrażenia przyimkowe, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa przypadek i liczbę danego rzeczownika, - określa przypadek, rodzaj i liczbę danego przymiotnika, - określa rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i mnogiej, - poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach, - tworzy poprawne formy trudnych czasowników, - określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika, - używa bezokoliczników w wypowiedzi - przekształca teksty pisane w czasie teraźniejszym na teksty pisane w czasie przeszłym lub przyszłym, - stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym, - określa znaczenie przysłówków w zdaniu, stopniuje przymiotniki i przysłówki - dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje rodzaj rzeczowników sprawiających trudności (np. pomarańcza) - poprawnie używa różnych form rzeczowników i przymiotników, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika - opisuje szkolnego kolegę , używając przymiotników, - używa poprawnego sformułowania <i>ubieram się w płaszc</i> - odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników, - redaguje tekst z wykorzystaniem różnych , celowo dobranych przysłówków, - stopniuje przymiotniki i przysłówki - redaguje tekst z wykorzystaniem wyrażeń przyimkowych, - redaguje tekst z wykorzystaniem spójników,
--	---	--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przysłówki wśród innych części mowy, - wskazuje przyimki wśród innych części mowy, - wskazuje spójniki wśród innych części mowy, - wskazuje liczebniki wśród innych części mowy - definiuje liczebniki główne i porządkowe 	<ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje przysłówki w tekście, - rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników, - wyszukuje przyimki w tekście, - wskazuje wyrażenia przyimkowe, - wyszukuje spójniki w tekście - odróżnia liczebniki główne od porządkowych -wskazuje liczebniki zbiorowe 	<ul style="list-style-type: none"> - uzupełnia wypowiedź pisemną odpowiednimi spójnikami, - stosować poprawne formy liczebników głównych i porządkowych - stosuje poprawne formy liczebników zbiorowych 	<ul style="list-style-type: none"> - określa znaczenie przyimków w zdaniu, - rozróżnia wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas, - określa znaczenie spójników w zdaniu, - stosuje poprawne formy liczebników wielowyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> - redaguje informację o wycieczce klasowej, używając różnych liczebników w odpowiednich poprawnych formach.
<p>Nauka o języku- części zdania</p> <p>podmiot i orzeczenie</p> <p>podmiot szeregowy i domyślny</p> <p>przydawka</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje nazwy głównych części zdania, - definiuje przydawkę -wymienia pytania, na które odpowiada przydawka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności i potrafi zdefiniować podmiot szeregowy i domyślny, - wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje i nazywa podmiot domyślny i szeregowy -wskazuje orzeczenie w podanych zdaniach, - ustala pytania, na które odpowiada przydawka, rozpoznaje części mowy, którymi jest wyrażona przydawka, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje główne części zdania w tekście, -zaznacza przydawki na wykresach zdań pojedynczych, - zaznacza dopełnienie i okolicznik na wykresach zdań pojedynczych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozpoznaje grupę podmiotu i orzeczenia, -bezbłędnie rozpoznaje podmiot szeregowy i domyślny, -wyjaśnia znaczenie przydawek w zdaniu -układa hasła reklamujące wybrane produkty i wyjaśnić znaczenie występujących w nich przydawek

<p>dopełnienie i okolicznik</p>	<p>-stosuje przydawki w zdaniu</p> <p>- definiuje dopełnienie</p> <p>-definiuje okolicznik</p> <p>-stosuje dopełnienie i okolicznik w zdaniu</p>	<p>- wskazuje przydawkę w zdaniu</p> <p>- rozpoznaje części mowy, którymi jest wyrażona przydawka</p> <p>- wskazuje dopełnienie w zdaniu</p> <p>- wskazuje okolicznik w zdaniu</p> <p>- rozpoznaje części mowy, którymi jest wyrażone dopełnienie</p> <p>• rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażony okolicznik</p>	<p>- ustala, na jakie pytania odpowiada dopełnienie</p> <p>-ustala, na jakie pytania odpowiada okolicznik</p>		<p>- bezbłędnie sporządza wykresy zdań pojedynczych i zaznacza w nich przydawki,</p> <p>- wyjaśnia znaczenie dopełnienia i okolicznika w zdaniu</p> <p>- bezbłędnie sporządza wykresy zdań pojedynczych i zaznacza dopełnienia i okoliczniki</p>
<p>Nauka o języku – zdanie i równoważnik zdania,</p> <p>- zdania pojedyncze i złożone,</p> <p>- zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte,</p> <p>- zdania oznajmujące,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- określa, czym jest równoważnik zdania</p> <p>- odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego,</p> <p>- odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od zdania pojedynczego rozwiniętego,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- odróżnia zdanie od równoważnika zdania,</p> <p>- wskazuje zdania składowe w zdaniu złożonym,</p> <p>- wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym rozwiniętym,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- przekształca równoważniki zdania w zdania,</p> <p>- układa zdania złożone ze zdań pojedynczych,</p> <p>- rozwija zdania nierozwinięte w zdania rozwinięte,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- przekształca zdania w równoważniki zdania i odwrotnie,</p> <p>- stosuje odpowiednie spójniki, łączące zdania pojedyncze w zdania złożone,</p> <p>- buduje zdania pojedyncze rozwinięte,</p> <p>- przekształca zdania rozkazujące tak, by wyrażały prośbę,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- stosuje poprawnie różne rodzaje zdań w zależności od zamierzonego celu,</p> <p>-potrafi:</p> <p>odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie i samodzielnie wykonywać ich wykresy</p>

<p>pytające i rozkazujące</p>	<p>- rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące,</p> <p>-potrafi:</p> <p>zdefiniować zdania złożone współrzędnie,</p> <p>zdefiniować zdania złożone podrzędnie,</p> <p>zdefiniować zdania składowe w zdaniu złożonym</p> <p>układać zdania złożone ze zdań składowych</p>	<p>- buduje poprawnie zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące,</p> <p>-potrafi:</p> <p>wskazać zdanie złożone współrzędnie,</p> <p>wskazać zdanie złożone podrzędnie,</p> <p>wskazać zdania składowe w zdaniu złożonym,</p> <p>wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie</p>	<p>- przekształca zdania oznajmujące w pytające,</p> <p>-potrafi:</p> <p>odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie,</p> <p>wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie,</p> <p>stosować odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w złożone</p>	<p>-potrafi:</p> <p>odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie od wykresu zdania złożonego podrzędnie,</p> <p>wykonywać wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie</p>	
<p>Nauka o języku- zasady ortograficzne</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wymienia zasady ortograficzne pisowni ó i u,</p> <p>- poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na ów, -ówka, -ówna,</p> <p>- wymienia zasady ortograficzne pisowni rz i ż,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- stosuje zasady ortograficzne pisowni ó i u,</p> <p>- tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z ó wymiennym,</p> <p>- stosuje zasady ortograficzne pisowni rz i ż,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na : -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec,</p> <p>- korzysta ze słownika ortograficznego,</p> <p>- tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż wymiennym,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym,</p> <p>- poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach,</p> <p>- poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż niewymiennym,</p> <p>- zapisuje poprawnie wyrazy z h niewymiennym,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego,</p> <p>- poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną ó, u, rz, ż, ch, h</p> <p>- układa krótkie, zabawne historyjki, używając wyrazów z trudnością ortograficzną</p> <p>- zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnością</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na – arz, -erz, -mistrz, -mierz, - wymienia zasady ortograficzne pisowni ch i h, - zapisuje poprawnie wyrazy z ch na końcu wyrazu, - wymienia zasady pisowni <i>nie</i>, <i>-by</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami, - wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów, a także nazw państw, miast dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów; - wymienia zasady pisowni małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje wyrazy z ż po l, ł, r, n, - stosuje zasady ortograficzne pisowni ch i h, - poprawnie zapisuje wyrazy z h w środku wyrazu, - stosuje zasady pisowni <i>ni</i>, <i>-by</i> i z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami, - stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów, a także nazw państw, miast dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów; - stosuje zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z h wymieniającym się na g, z, ż, - poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem <i>nie</i> i <i>częstką -by</i>, - poprawnie zapisuje imiona, nazwiska, przydomki, przezwiska, tytuły książek, filmów, programów, dzieł sztuki, - poprawnie zapisuje nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów, miast, dzielnic i wsi 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych 	<p>ortograficzną związaną z zasadą pisowni przeczenia <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami,</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje wszystkie podane wyrazy – według zasad pisowni małą i wielką literą omawianych na lekcji
--	---	--	--	--	--

	nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi				
--	---------------------------------------	--	--	--	--

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 6

Zagadnienia	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Ocena dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Ocena bardzo dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Ocena celująca Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe: wiersz	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego • wyjaśnia pojęcie: <i>wyrazy dźwiękonaśladowcze, anafora, motto, apostrofa, środki stylistyczne (poetyckie)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty • wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego • określa nastrój utworu • wymienia etapy, na które można podzielić <i>Koncert Wojskiego</i> • omawia sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko • określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • charakteryzuje język fragmentu • omawia funkcję środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie puenty utworu • interpretuje wiersz • wymienia cechy wpływające na melodyjność fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze • podejmuje dyskusję na temat poruszony w utworze (sytuacja ludzi starych, zagrożenia, jakie dla relacji międzyludzkich niesie ze sobą rozwój technologii, wartości nadających życiu sens itp.)

					<ul style="list-style-type: none"> • omawia inne teksty kultury prezentujące przedstawiony problem
Kształcenie literackie i kulturowe: <i>Bajki Ignacego Krasickiego</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat Ignacego Krasickiego • wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, morał, epika, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajek 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje uosobienia w bajkach i określa ich funkcję • wskazuje w utworach cechy gatunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i omawia morał w bajkach • wskazuje wartości o których mowa w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajek do własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kontekst historyczny twórczości Ignacego Krasickiego
Kształcenie literackie i kulturowe: Aleksander Fredro - bajki	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, morał, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję • wymienia cechy bajki • podaje różnice pomiędzy bajką a baśnią 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i omawia morał w bajce • wymienia wartości, o których mowa w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajki do własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat problemu zaprezentowanego w bajce • redaguje bajkę
Kształcenie literackie i kulturowe: proza	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcie: <i>stereotyp, akcja, wątek, fabuła jednowątkowa, fabuła wielowątkowa, narrator, związek frazeologiczny narrator, powieść, świat przedstawiony, powieść</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty • wskazuje funkcję rodzaju narracji • określa tematykę fragmentu • omawia specyfikę miejsca akcji • charakteryzuje bohaterów fragmentu • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko • określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń, porównuje • omawia funkcję specyficznego języka, którym posługuje się narrator 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów • interpretuje metaforyczne wypowiedzi bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze • przedstawia informacje na temat jednej z religii wymienionych we fragmencie • podejmuje dyskusję na tematy poruszane w tekstach: tolerancji (np. religijnej) i wyobcowania, stereotypowego postrzegania innych ludzi, sposobu

	<p><i>fantastycznonaukowa, uchodźca, patriotyzm, narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne, powieść detektywistyczna, szyfr, teatr, komiks, fikcja literacka, powieść obyczajowa, pamiętnik, powieść przygodowa, scenariusz filmowy, podtytuł, opowiadanie twórcze</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sformułowania metaforyczne użyte w tekście • wskazuje elementy fantastyczne i realistyczne, określa ich funkcję w utworze • wskazuje elementy komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat i główną myśl tekstu 	<p>traktowania osób z niepełnosprawnością, przyczyn wykluczania niektórych osób, priorytetów, którymi kieruje się człowiek, zwłaszcza w sytuacji zagrożenia itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wybrany stereotyp, przygotowuje prezentację • przedstawia wybraną powieść detektywistyczną • redaguje opowiadanie z wątkiem detektywistycznym
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: Rafał Kosik, <i>Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych ludzi (5 lekcji)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • charakteryzuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść fantastycznonaukowa (science fiction)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wątek główny i wątki poboczne • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych • określa tematykę utworu • nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie • określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat rozwoju techniki i jej wpływu na życie codzienne, wskazuje wady i zalety • podejmuje dyskusję na temat sztucznej inteligencji • tworzy opowiadanie w konwencji <i>science-fiction</i>

<p>Kształcenie literackie i kulturowe: <i>W pustyni i w puszczy</i> Henryka Sienkiewicza (5 lekcji)</p>	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat Henryka Sienkiewicza relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń omawia elementy świata przedstawionego wskazuje narratora wyjaśnia pojęcie: <i>powieść przygodowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wątek główny i wątki poboczne charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych oraz drugoplanowych wskazuje funkcję rodzaju narracji nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę utworu wskazuje cechy powieści przygodowej w utworze nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia tło historyczne powieści wskazuje elementy zgodne z prawdą historyczną oraz te, które jej przeczą
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i> (5 lekcji)</p>	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń omawia elementy świata przedstawionego charakteryzuje narratora wyjaśnia pojęcie: <i>powieść fantasy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wątek główny i wątki poboczne rozdziela elementy realistyczne i fantastyczne w utworze charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych określa tematykę utworu nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę utworu wskazuje cechy powieści <i>fantasy</i> w utworze nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> omawia inny tekst kultury w konwencji <i>fantasy</i> porównuje książkę z filmem Petera Jacksona
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: Biblia</p>	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje informacje zaprezentowane w tekście wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, Księga Rodzaju</i> relacjonuje treść fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem we fragmencie odnosi opis Anny Kamieńskiej do pierwowzoru biblijnego 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat sposobu przedstawienia Boga wyjaśnia funkcję powtórzeń w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje znaczenie wyrażen niedosłownych odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury odnosi wydarzenie opisane we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje sposób ukazania stworzenia świata w Biblii i w mitologii w kontekście przeczytanego fragmentu omawia

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>raj, Eden, związek frazeologiczny</i> • wymienia motywy biblijne obecne w kulturze • relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>przypowieść, talent</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych • wymienia związki frazeologiczne pochodzące z Biblii • wskazuje w tekście cechy gatunkowe • omawia sposób, w jaki fragmenty tekstu odnoszą się do Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • omawia sposób przedstawienia Boga w wierszu i fragmencie • wyjaśnia znaczenie oraz pochodzenie oraz znaczenie związków frazeologicznych pochodzących z Biblii • wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści • formułuje przesłanie przypowieści 	<p>do własnych doświadczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o tekście • odnosi sposób przedstawienia Adama i Ewy do stereotypów dotyczących płci 	<p>obraz Erastusa Salisburyskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację na temat wybranego motywu biblijnego • uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn dla których Jezus z Nazaretu posługiwał się przypowieściami oraz na tematy poruszane w przypowieściach • omawia obraz Vincenta van Gogha w kontekście omawianej przypowieści
Kształcenie literackie i kulturowe: mity	<p><i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść mitu • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Tartar</i> <p>Leopold Staff, <i>Odys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje adresata lirycznego • wymienia najważniejsze postacie z mitologii • relacjonuje treść mitu 	<p><i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów fragmentu • określa tematykę mitu • wskazuje cechy mitu w podanym fragmencie <p>Leopold Staff, <i>Odys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określa temat wiersza • wskazuje środki stylistyczne • opisuje najważniejsze postacie z mitologii 	<p><i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę mitu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst <p>Leopold Staff, <i>Odys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę wiersza • omawia funkcję środków stylistycznych • określa nastrój wiersza 	<p><i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach <p>Leopold Staff, <i>Odys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd na temat wiersza • wypowiada się na temat Odyseusza • interpretuje utwór • omawia przyczyny wpływu mitologii na 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat tez postawionych w wierszu Leopolda Staffa • przedstawia wybrany tekst kultury zawierający odwołania do mitologii • wypowiada się na temat najważniejszych bogów greckich

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Olimp, Prometeusz, Zeus</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohatera fragmentu • określa tematykę fragmentu • podaje cechy mitu w podanym fragmencie • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje teksty kultury współczesnej, w której obecne są motywy mitologiczne • określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst 	<p>kulturę wieków późniejszych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • porównuje początki ludzkości przedstawione w Biblii i w mitologii 	
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice pomiędzy charakterystyką a opisem postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście przykłady ilustrujące wskazane cechy charakteru • przygotowuje materiały do napisania charakterystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy plan charakterystyki wskazanego bohatera literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy charakterystykę wskazanego bohatera literackiego • stosuje zasady budowania akapitów 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy charakterystykę wybranego bohatera zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną, poprawną polszczyzną
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji i dzieła sztuki	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych • wyjaśnia pojęcia: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> • wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych • omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach • opisuje emocje postaci, przedstawionych na ilustracjach 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych • redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu • opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji • odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów, występujących na obrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych • stosuje zasady budowania akapitów • redaguje dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji • tworzy pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne, posługując się bogatym słownictwem • przy opisie dzieła sztuki wnikliwie przedstawia elementy 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy opis zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną, poprawną polszczyzną

				charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy arcyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość	
Nauka o języku: odmienne części mowy	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy • wyjaśnia pojęcia: <i>czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i> • wyjaśnia pojęcia: <i>strona czynna, strona bierna, czasowniki przechodnie, czasowniki nieprzechodnie</i> • wyjaśnia pojęcie: <i>bezokolicznik</i> • wymienia rodzaje zaimków • podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych • wymienia kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy • uzupełnia zdania właściwymi formami czasowników • wskazuje formy dokonane w tekście • wskazuje zdania, w których podmiot nie jest wykonawcą czynności • przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną • wskazuje różnice w wymowie i pisowni podanych bezokoliczników • wyjaśnia zasady pisowni końcówek bezokoliczników 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje formę wskazanej części mowy • tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych • wskazuje czasowniki nieprzechodnie • tworzy formy osobowe do podanych bezokoliczników • zapisuje bezokoliczniki od podanych form osobowych • tworzy odpowiednie formy zaimków • wskazuje jakie części mowy zastępują podane zaimki 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje właściwe formy odmiennych części mowy w kontekście • stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w odpowiednim kontekście • wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia dlaczego • używa trudnych form czasowników w dłuższym tekście • używa dłuższych i krótszych form zaimków w odpowiednich kontekstach 	swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

		<ul style="list-style-type: none"> • używa zaimków w odpowiednim kontekście • zastępuje różne wyrazy zaimkami 			
Kształcenie literackie i kulturowe: telewizja, film	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia profesje związane z telewizją • wymienia programy telewizyjne • wyjaśnia pojęcie: <i>scenariusz filmowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu programów telewizyjnych • podaje przykłady programów telewizyjnych i klasyfikuje je do właściwych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele • wymienia cechy programów telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia specyfikę telewizji jako medium • redaguje tekst informacyjny • redaguje scenariusz filmowy na podstawie podanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje reklamę • redaguje oryginalny scenariusz filmowy na podstawie własnego pomysłu
Kształcenie literackie i kulturowe: artykuł	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść artykułu • wyjaśnia pojęcia: <i>artykuł, e-higiena, fonoholizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat i główną myśl tekstu • wymienia cechy artykułu prasowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy artykułu prasowego we fragmencie • określa główną myśl tekstu • odróżnia wskazane informacje o faktach od opinii • wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia informacje o faktach od opinii • wyraża własny sąd o temacie artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na tematy aktualne poruszane w artykule, np. sposobu traktowania zwierząt przez ludzi, różnic w odbiorze rzeczywistości, wpływu cywilizacji na człowieka i świat
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - opis obrazu	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz • określa miejsce, w którym znajdują się przedstawione postacie • nazywa barwy użyte przez malarza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję tła • wskazuje problem przedstawiony na obrazie • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje fakt umieszczenia na obrazie znaczących elementów • formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie • porównuje obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi podobną problematykę

				<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat sztuki w przestrzeni publicznej obrazu
Samokształcenie, korzystanie ze słowników	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje żądane hasło w słowniku terminów literackich • odnajduje hasło w słowniku poprawnej polszczyzny • wymienia sposoby zapisywania wyrazów obcego pochodzenia • wyjaśnia pojęcia: <i>wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przy redagowaniu tekstów korzysta ze słownika terminów literackich • wyszukuje w słowniku potrzebne informacje • uzupełnia podany tekst odpowiednią formą wyrazu obcego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa swoistość definicji słownikowych • wykorzystuje słownik poprawnej polszczyzny przy tworzeniu tekstów • uzupełnia podany tekst właściwie zapisanymi słowami obcego pochodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia pozyskane informacje • przygotowuje wyjaśnienia, które pomagają zrozumieć przyczynę danej formy zapisu • stosuje oryginalną oraz spolszczoną wersję zapisu wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie korzysta z różnych źródeł informacji
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - wypowiedź o charakterze argumentacyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>dyskusja, teza, hipoteza, argument, przykład</i> • podaje różnice pomiędzy tezą a hipotezą, argumentem a przykładem 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezę bądź hipotezę do podanego problemu • formułuje tezę do podanych argumentów • wyjaśnia różnice pomiędzy argumentami odwołującymi się do faktów i logiki a argumentami emocjonalnymi • wskazuje w podanym tekście argumenty oraz przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumentację do podanej tezy • wskazuje w podanym tekście argumenty odwołujące się do faktów i logiki oraz argumenty emocjonalne 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji • aktywnie uczestniczy w dyskusji • tworzy argumentację potwierdzającą podaną tezę oraz zaprzeczającą jej 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w dyskusji, w sposób przemyślany i logiczny posługując się właściwymi argumentami • tworzy krótkie wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym na zadany temat

<p>Nauka o języku: nieodmienne części mowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nieodmienne części mowy wyjaśnia pojęcia: <i>wykrzyknik i partykuła</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy nieodmiennych części mowy odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych wymienia cechy nieodmiennych części mowy: <i>wykrzyknika i partykuły</i> odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy przysłówki od podanych przymiotników rozpoznaje nieodmienne części mowy w tekście wskazuje w tekście partykuły i wykrzykniki 	<ul style="list-style-type: none"> używa przysłówków w tekście posługuje się przyimkami i spójnikami w tekście używa partykuł i wykrzykników w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce
<p>Nauka o języku: ortografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje zasady pisowni zakończeń - <i>dztwo, -dzki oraz -ctwo, -cki</i> relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły <i>nie</i> wymienia zasady pisowni <i>ó i u, rz i ż</i> oraz <i>ch i h</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów odnajduje w tekście błędne zapisy <i>nie</i> z różnymi częściami mowy uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje właściwe formy wyrazów uzasadnia pisownię <i>nie</i> z różnymi częściami mowy w podanych przykładach podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię poprawnie zapisuje podane słowa 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników stosuje zasady poprawnej pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy we własnym tekście tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z <i>ó, u, rz, ż, ch, h</i> 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i bezbłędnie posługuje się stosuje wiedzę w praktyce
<p>Nauka o języku: interpunkcja</p>	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje zasady używania dwukropka wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach wymienia zasady pisowni wielką i małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropek wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik zapisuje poprawnie podane wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście uzasadnia pisownię podanych słów 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje dwukropek we własnych tekstach tworzy dialog stosując zasady interpunkcyjne tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i bezbłędnie posługuje się stosuje wiedzę w praktyce

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady pisowni <i>ą, ę oraz om, on, em, en</i> wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym relacjonuje zasady używania nawiasu wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w odpowiednich formach w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy wyjaśnia, w jakim celu został użyty średnik we wskazanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji uzupełnia podany tekst o nawiasy uzupełnia podany tekst średnikami 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy tekst z użyciem poprawnych form tworzy teksty poprawnie stosując przecinki redaguje tekst z użyciem nawiasów układa tekst z zastosowaniem średników 	
Kształcenie literackie i kulturowe: muzea	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje muzeów 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje specyfikę poszczególnych muzeów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia znane sobie muzea i przypisuje je do podanych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wybrane muzeum 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację o różnych rodzajach muzeów
Sztuka posługiwania się językiem: perswazja, opinia, poprawność językowa	<ul style="list-style-type: none"> wylicza rodzaje perswazji definiuje perswazję posługuje się terminami i pojęciami: <i>wyrażanie oczekiwań (perswazja)</i>, wymienia cechy języka potocznego wymienia elementy składające się na etykietę językową 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poszczególne rodzaje perswazji wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej a w jakich – nieoficjalnej odmiany języka 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje sposób wyrażania oczekiwań do sytuacji oraz osoby wskazuje różnice pomiędzy językiem mówionym a językiem pisanym 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje różne sposoby wyrażania oczekiwań posługuje się różnymi odmianami języka stosownie do sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje wypowiedź perswazyjną na zadany temat, prezentuje różne sposoby wyrażania oczekiwań
Kształcenie literackie i kulturowe: muzyka	<ul style="list-style-type: none"> wymienia profesje związane z muzyką 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu muzyki 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji 	<ul style="list-style-type: none"> omawia specyfikę muzyki jako dziedziny sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację na temat wybranego nurtu muzyki

Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - opowiadanie twórcze na podstawie baśni, legendy, mitu, przypowieści	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje wypowiedź twórczą • wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą • definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy • zdefiniuje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu • proponuje alternatywne zakończenie wybranej legendy lub baśni • proponuje alternatywne zakończenie wybranego mitu lub przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające • tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego • redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające • tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy • redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy opowiadanie zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną, poprawną polszczyzną
Nauka o języku: wypowiedzenie a zdanie	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział wypowiedzeń • wymienia rodzaje związków wyrazowych • wymienia części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje typy wypowiedzeń w tekstach • przekształca równoważniki zdań w zdania • definiuje rodzaje związków wyrazowych • charakteryzuje poszczególne części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy wypowiedzenia tak, aby powstały zdania złożone • w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki wyrazowe • wskazuje wyrazy poza związkami w zdaniu • wskazuje w podanych zdaniach poszczególne części 	<ul style="list-style-type: none"> • zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca w zdanie pojedyncze rozwinięte • klasyfikuje związki wyrazowe • przekształca zdania tak, aby zastosuje inny rodzaj podmiotu 	<p>swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce</p>
Nauka o języku: zdanie złożone	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje zdanie złożone • wymienia cechy zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych podrzędnie • wymienia cechy różnych typów zdań współrzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zdania złożone współrzędnie • rozpoznaje zdania złożone współrzędnie • rozpoznaje poszczególne typy zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa rodzaje zdań złożonych • tworzy i zapisuje zdania złożone współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje wykresy zdań 	<p>swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się terminami i pojęciami: <i>zdanie złożone, zdanie złożone podrzędnie, zdania złożone współrzędnie (łącznie, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe)</i> 				
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - list oficjalny	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje list oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia części, z których składa się list oficjalny • wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca podaną wiadomość w list oficjalny • koryguje podany przykład listu oficjalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje list oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze list zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się dobrze dobranymi argumentami oraz poprawną polszczyzną
Nauka o języku: fonetyka	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia głoski od liter • dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski • wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • wymienia cechy głosek ustnych i nosowych • wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca • definiuje słowo: <i>intonacja</i> • posługuje się terminami i pojęciami: 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje głoski, sylaby i litery • wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w podanych wyrazach • wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach • identyfikować akcent paroksytoniczny jako dominujący w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia spółgłoski miękkie od twardych • odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych • wskazuje akcent w podanych wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje słowa, w których litera <i>i</i> oznacza tylko miękkość głoski, w których – tworzy sylabę • wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście • czyta podany tekst poprawnie akcentując wszystkie wyrazy 	swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

	<p><i>głoski (spółgłoski miękkie i twarde, funkcje litery i, głoski dźwięczne i bezdźwięczne, głoski ustne i nosowe), wymowa (zasady akcentowania, zasady intonacji)</i></p>				
--	--	--	--	--	--

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 7

	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe -liryka i gatunki mieszane	Uczeń: - relacjonuje treść wiersza - określa rodzaj literacki utworu - wskazuje podmiot liryczny - wskazuje adresata lirycznego	Uczeń: - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego - nazywa uczucia podmiotu lirycznego - wskazuje i wypowiada się na	Uczeń: - interpretuje znaczenie wiersza - wyjaśnia sens puenty utworu - wskazuje kontekst biograficzny utworu	Uczeń: - wypowiada się na temat utworu, - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego, interpretuje jego postawę, hierarchię wartości, przedstawia jego punkt widzenia, sposób postrzegania świata i wartości	Uczeń: - podejmuje dyskusję na tematy związane z utworem i dotyczące jego problematyki - wskazuje konteksty i nawiązania - podejmuje dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia - opracowuje mapę myśli dotyczącą omawianego tematu

	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów:</p> <p><i>renesans, humanizm, fraszka, apostrofa, archaizm, hierarchia wartości, neologizm, wiersz biały, wiersz wolny, mała ojczyzna, sonet, personifikacja, puenta, paradoks, ironia, rym, powtórzenie, pieśń, pytanie retoryczne, satyra, romantyzm, pozytywizm, emigracja, ballada</i></p> <p>-wskazuje archaizmy w utworach</p> <p>- zna najważniejsze fakty z życia J. Kochanowskiego, A. Mickiewicza</p>	<p>temat adresata lirycznego</p> <p>- wskazuje apostrofę i wyjaśnia jej funkcję</p> <p>- dokonuje podziału wiersza na części tematyczne</p> <p>- wskazuje i podaje nazwy środków stylistycznych użytych w wierszu</p> <p>- przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów występujących w utworze</p> <p>- wskazuje cechy wiersza wolnego</p> <p>- ustala przynależność gatunkową wiersza</p> <p>-charakteryzuje twórczość J. Kochanowskiego A. Mickiewicza,</p>	<p>- określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu</p> <p>- omawia język wiersza</p> <p>- wyjaśnia metaforyczne znaczenie związków frazeologicznych</p> <p>- interpretuje tytuł</p> <p>- omawia funkcję neologizmów w wierszu</p> <p>- omawia znaczenie refrenu dla wymowy wiersza</p> <p>- wykorzystuje kontekst biograficzny do analizy utworów J. Kochanowskiego i A. Mickiewicza</p>	<p>- wypowiada się na temat własnego pojmowania pojęcia „małej ojczyzny”</p> <p>- określa nastrój wiersza i wyjaśnia, jakimi środkami jest on budowany</p> <p>- interpretuje puentę, przesłanie utworu</p> <p>- podejmuje dyskusję dotyczącą utworu</p> <p>- omawia renesansowy charakter fraszek</p> <p>- omawia związek pomiędzy twórczością autorów (J. Kochanowski, I. Krasicki, A. Mickiewicz, J. Słowacki) a problemami epoki</p>	<p>- tworzy samodzielną wypowiedź pisemną na tematy szeroko powiązane z utworem</p> <p>- omawia wybrane teksty kultury</p>
Kształcenie literackie i kulturowe	<p>Uczeń:</p> <p>- określa rodzaj literacki utworu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wskazuje cechy gatunkowe utworu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- omawia cechy decydujące o</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- przygotowuje prezentację multimedialną dotyczącą</p>

<p>-proza</p>	<ul style="list-style-type: none"> - określa przynależność utworu/ fragmentów utworu do rodzaju literackiego - podaje nazwę rodzaju narracji - relacjonuje treść utworu/fragmentu utworu - wskazuje wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym - wyjaśnia znaczenie <p>terminów: <i>powieść, powieść kryminalna, nowela, punkt kulminacyjny, emigrant, symbol, wyraz potoczny, kompozycja, przypowieść, carpe diem, sentencja, powieść historyczna, archaizm</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje wydarzenia w punktach - wypowiada się na temat narracji w utworze - omawia świat przedstawiony w utworze - opisuje czas i miejsce akcji - charakteryzuje głównego bohatera utworu/ bohaterów występujących w danym fragmencie utworu - określa typ narracji występującej w danym fragmencie - wskazuje archaizmy i wyjaśnia ich znaczenie -charakteryzuje twórczość H. Sienkiewicza 	<p>przynależności gatunkowej utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje wewnętrzną przemianę bohatera - omawia relacje panujące między bohaterami - omawia sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera - interpretuje postępowanie bohaterów - omawia funkcję narracji pierwszoosobowej - omawia funkcję wyrazów potocznych w danych fragmentach - interpretuje znaczenie aforyzmów znajdujących się w utworze - omawia funkcje archaizmów w utworze - wykorzystuje kontekst biograficzny do analizy utworów H. Sienkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> - podejmuje dyskusję na główne tematy dotyczące utworu - formułuje i wyjaśnia przesłanie utworu - analizuje sposób przedstawienia bohaterów - interpretuje słowa bohaterów - rozumie i omawia elementy symboliczne utworu - wypowiada swoją opinię na temat przeczytanego fragmentu - omawia związek pomiędzy twórczością H. Sienkiewicza a problemami epoki 	<p>tematów, motywów zawartych w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje dyskusję na tematy związane z utworem i odnosi ją do wybranych tekstów kultury - omawia kontekst historyczny utworu -referuje treść całego utworu na podstawie książki lub filmu - charakteryzuje życie i twórczość A. Saint-Exupéry
----------------------	--	---	--	--	---

	- zna najważniejsze fakty z życia H. Sienkiewicza				
Kształcenie literackie i kulturowe - wywiad	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> - relacjonuje treść wywiadu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy charakteru bohatera wywiadu - relacjonuje treść wywiadu wskazując najistotniejsze fragmenty z perspektywy bohatera wywiadu, podjętych przez niego decyzji, działań itp. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia tytuł wywiadu - wskazuje fragmenty nacechowane emocjonalnie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia przyczyny zachowania bohatera wywiadu - pisze charakterystykę bohatera wywiadu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje dyskusję na tematy szeroko związane z utworem i jego problematyką - dokonuje charakterystyki porównawczej bohatera wywiadu z inną postacią rzeczywistą lub fikcyjną

<p>Kształcenie literackie i kulturowe</p> <p>-dramat i spektakl teatralny</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego - relacjonuje treść dramatu - wskazuje cechy dramatu - określa czas i miejsce akcji - dokonuje podziału bohaterów na bohaterów realistycznych i bohaterów fantastycznych - omawia specyfikę teatru starożytnej Grecji - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przedstawienie realistyczne, komedia, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny, akt, scena, didaskalia, karykatura, bohaterowie</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia cechy gatunkowe tragedii - dokonuje podziału bohaterów na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych - charakteryzuje bohaterów utworu - wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu - zapisuje w punktach historię przedstawioną w utworze - wskazuje sceny komiczne i tragiczne - podaje przykłady różnych rodzajów komizmu - wskazuje zmiany, jakie zaszły w rozwoju teatru - rozpoznaje elementy języka teatru w przedstawieniu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje tytuł dramatu - wyjaśnia sens motto - opisuje nastrój dramatu - wskazuje cechy dramatu romantycznego - określa funkcję świata fantastycznego w utworze - opisuje bohatera, jego ewolucję, decyzje itp. - wskazuje cechy teatru antycznego obecne współcześnie - określa funkcję ironii w dramacie - omawia relacje pomiędzy dramatem a teatrem - wyjaśnia, na czym polega karykaturalne przedstawienie bohaterów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega tragizm bohatera - wyjaśnia znaczenia symboliczne zawarte w utworze - interpretuje wybrane przedstawienie teatralne - analizuje zakończenie dramatu i omawia jego przesłanie - analizuje sposoby uzyskania odpowiedniego nastroju w dramacie - wypowiada się na temat prawd moralnych przedstawionych w utworze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje wskazany plakat teatralny - formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy o ludzkiej psychice, moralności itp. - omawia nawiązania kulturowe obecne w dramacie - wypowiada się na temat roli reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego - podejmuje dyskusję na temat granic wolności reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego - pisze recenzję przedstawienia teatralnego - podaje przykłady przedstawienia motywów zawartych w utworze w innych tekstach kultury - wybiera dwie adaptacje dramatu i dokonuje ich analizy porównawczej - charakteryzuje twórczość A. Fredry, wykorzystuje kontekst biograficzny do analizy utworu
---	--	---	--	---	--

	<p><i>pierwszoplanowi, bohaterowie drugoplanowi, bohaterowie epizodyczni, motto, dramat romantyczny, dziady, guślarz, motto, wierzenia ludowe, nauka moralna</i></p>	<p>- omawia specyfikę teatru elżbietańskiego</p>	<p>- omawia specyfikę teatru współczesnego</p> <p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przedstawienie awangardowe, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny</i></p>		
<p>Kształcenie literackie i kulturowe</p> <p>- komiks</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czarny charakter, komiks, wyraz dźwiękonaśladowczy</i> - relacjonuje treść komiksu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia znane sobie przykłady „czarnych charakterów” z wybranych tekstów kultury 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się na temat sposobu prezentacji bohatera 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje funkcję „czarnego charakteru” w wybranym tekście kultury - przedstawia swoją opinię na temat komiksu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia fabułę - omawia rodzaj rysunku zastosowanego w podanym komiksie

<p>Kształcenie literackie i kulturowe</p> <p>- reportaż</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminu <i>reportaż</i> - relacjonuje treść fragmentów utworu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy plan reportażu - redaguje podaną formę wypowiedzi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonuje podziału tekstu na części i nadaje im tytuły - wskazuje cechy reportażu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje dyskusję na temat związany bezpośrednio z tematem utworu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyraża własną opinię na tematy szeroko związane z utworem - wskazuje inne teksty kultury powiązane tematycznie z omawianym utworem
<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- rozprawka</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teza, hipoteza, argumenty, akapit</i> - referuje trzy możliwe schematy pisania rozprawki - przedstawia elementy kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej - wskazuje cechy dobrze skomponowanego tekstu - wymienia cechy składające się na wewnętrzną spójność wypowiedzi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formułuje argumenty do podanego zagadnienia - tworzy plan rozprawki na podstawie podanej dyskusji - porządkuje podaną wypowiedź - wskazuje w podanym tekście zdanie główne akapitu - tworzy wewnątrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy - koryguje dane wypracowanie - formułuje wstęp do wypracowania - tworzy wewnątrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze rozprawkę w której <ul style="list-style-type: none"> ✓ zawarta została właściwa teza bądź hipoteza ✓ argumentacja jest wnikliwa, przekonująca i konsekwentna ✓ przedstawiona została własna opinia dotycząca zadanego tematu, ujawniająca szczególną wrażliwość/wnikliwość piszącego - tworzy wewnątrznie uporządkowane, spójne wypracowanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym redaguje tekst podanej formy wypowiedzi

	- organizuje tekst, nie zawsze zachowując logikę				
Pisanie form wypowiedzi - charakterystyka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, charakterystyka porównawcza</i> - wskazuje elementy składające się na charakterystykę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia różnice pomiędzy charakterystyką statyczną a charakterystyką dynamiczną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy plan charakterystyki wybranej postaci literackiej bądź filmowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze charakterystykę zawierającą opis wyglądu zewnętrznego postaci i wnikliwy opis cech charakteru, konsekwentnie poparty trafnie dobranymi przykładami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy charakterystykę porównawczą dwóch postaci literackich lub filmowych - bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym redaguje tekst podanej formy wypowiedzi
Pisanie form wypowiedzi - opis sytuacji, przeżyć wewnętrznych i dzieła sztuki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> - wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podział obrazu na części tematyczne - wskazuje głównych bohaterów obrazu - opisuje postacie przedstawione na obrazie i ich emocje - wypowiada się na temat strojów bohaterów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji - redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu - omawia kolorystykę dzieła - przedstawia na podstawie wybranych źródeł cechy impresjonizmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji - redaguje pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne i posługując się bogatym słownictwem - wyraża swoją opinię na temat obrazu - wskazuje cechy impresjonizmu na obrazie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje obraz z innymi tekstami kultury - omawia wybrany obraz impresjonistyczny - bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym redaguje tekst podanej formy wypowiedzi

	<ul style="list-style-type: none"> - podaje nazwy barw użytych przez malarza - opisuje, co zostało przedstawione na obrazie - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>realizm, źródło światła</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach 	<ul style="list-style-type: none"> - odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów występujących na obrazach - interpretuje gesty bohaterów obrazu - omawia rolę światła na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> - wnikliwie przedstawia przy opisie dzieła sztuki elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy artyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość - omawia konteksty (biblijny, mitologiczny itp.) - interpretuje wymowę dzieła 	
Pisanie form wypowiedzi -wywiad	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> - wymienia etapy tworzenia wywiadu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - układa pytania do autora podanego tekstu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zbiera informacje na temat wybranej postaci, wymyśla temat wywiadu i układa pytania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadza wywiad z kolegą/koleżanką - wskazuje błędy w podanym wywiadzie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym redaguje tekst podanej formy wypowiedzi - przedstawia i ocenia wskazany przez siebie wywiad
Formy wypowiedzi - dyskusja	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dyskusja, stanowisko (teza), argument, kontrargument, sofizmat</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w podanym tekście argumenty i kontrargumenty - wskazuje w podanej dyskusji nieuczciwe chwytły 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bierze udział w debacie - wyjaśnia, w jaki sposób rozpoznaje się sofizmaty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się swobodnie, merytorycznie, z zachowaniem wszystkich zasad obowiązujących w dyskusji

	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje cele podjęcia dyskusji - wymienia cechy dobrego dyskutanta - wymienia nieuczciwe chwytły stosowane w dyskusji 				
Nauka o języku - fonetyka - akcent wyrazowy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>głoska, spółgłoska, samogłoska, litera, upodobnienia fonetyczne, ubezdźwięcznienia, udźwięcznienia, upodobnienia wsteczne i postępowe, upodobnienia wewnątrzwyrazowe, upodobnienia międzywyrazowe, utrata dźwięczności w wygłosie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> - dokonuje podziału wyrazu na głoski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa funkcję głoski <i>i</i> w podanych wyrazach - zapisuje wymowę wyrazu i wskazuje różnice pomiędzy wymową a pisownią - na ogół poprawnie wymawia wyrazy - wskazuje kierunek upodobnienia w podanych wyrazach - wskazuje upodobnienia międzywyrazowe w podanym tekście - poprawnie akcentuje przeczytane wyrazy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonuje poprawnego podziału wyrazu - poprawnie wymawia wyrazy - wskazuje wyrazy, w których wolno lub należy upraszczać grupy spółgłoskowe - wskazuje wyrazy, w których nie wolno upraszczać grup spółgłoskowych - wskazuje rzeczowniki, w których akcent pada na 3. sylabę od końca 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koryguje błędy w wymowie i wyjaśnia ich przyczynę - stosuje w wypowiedzi wyrazy, w których akcent pada na 3. i 4. sylabę od końca 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawidłowo stosuje wiedzę z zakresu fonetyki w mowie i w pracach pisemnych

	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski - wskazuje spółgłoski powodujące upodobnienia - przedstawia zasady stosowania akcentu wyrazowego 				
<p>Nauka o języku –</p> <p>- części mowy, czasownik</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czasownik osobowy, czasownik nieosobowy, czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i> - wymienia, przez co odmienia się czasownik - odróżnia formy nieosobowe czasownika od form osobowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa formy gramatyczne czasownika - uzupełnia zdania czasownikami w odpowiedniej formie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje zdania z nieosobowymi formami czasownika zakończonymi na -no, -to - przekształca zdania, używając odpowiedniej formy czasownika 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modyfikuje wypowiedź za pomocą zmiany aspektu - sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje instrukcję, w której wykorzystuje czasowniki w trybie rozkazującym - odmienia czasowniki kłopotliwe

<p>Nauka o języku</p> <p>- strona czynna i bierna czasownika</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>strona czynna, strona bierna, wykonawca czynności, obiekt czynności, czasownik przechodni, czasownik nieprzechodni</i> - przedstawia zasadę tworzenia strony biernej czasownika 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie - odróżnia czasowniki przechodnie od czasowników nieprzechodnich - wskazuje wypowiedzi, w których najważniejszą rolę odgrywa wykonawca czynności oraz te, w których najistotniejszy jest obiekt czynności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, w jakich okolicznościach używamy strony biernej - odnajduje w tekście czasowniki w stronie biernej i wyjaśnia, w jakim celu zostały użyte 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - używa strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawidłowo posługuje się stroną czynną i bierną w wypowiedziach ustnych oraz w pracach pisemnych
<p>Nauka o języku</p> <p>- imiesłowy</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia klasyfikację imiesłowów - wskazuje imiesłowy w tekście - wymienia zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy imiesłowy od podanych czasowników - odmienia imiesłowy przymiotnikowe - stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami - tworzy imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekształca zdania podrzędne w imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe z określeniami - przekształca wskazane zdania na konstrukcje z imiesłowami przysłówkowymi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowów - redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów imiesłowów - redaguje tekst z użyciem imiesłowów z przeczeniem <i>nie</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawidłowo posługuje się wszystkimi typami imiesłowów w wypowiedziach ustnych oraz w pracach pisemnych - w wypowiedziach pisemnych stosuje poprawną interpunkcję, oddzielając przecinkiem imiesłowowy równoważnik zdania

			- zastępuje określenia oznaczające cechy z imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i>		
Nauka o języku-zdania - zdania złożone - rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie - zasady interpunkcyjne w zdaniach złożonych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zdania złożone - wymienia rodzaje zdań złożonych - odróżnia zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie - wskazuje spójniki, przed którymi należy postawić przecinek w zdaniu złożonym współrzędnie -wymienia zasady stosowania przecinków w zdaniach złożonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje pytanie, na które odpowiadają dane zdania podrzędnego - podaje nazwy rodzajów zdań złożonych - wskazuje zdania złożone współrzędnie i określa ich typy - przyporządkowuje zdania współrzędne stosownie do podanego wykresu - wskazuje zdania podrzędne przydawkowe i formułuje do nich pytania - wskazuje zdania podrzędne dopełnieniowe i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyporządkowuje wykresy do zdań - sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie -formułuje zdania podrzędne i stawia przecinki w odpowiednich miejscach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych - przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich miejscach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w sposób swobodny i poprawny posługuje się wszystkimi typami zdań złożonych w wypowiedziach ustnych i pisemnych - redagując wypowiedzi pisemne, stosuje prawidłową interpunkcję, wykorzystując znajomość zasad dotyczących przestankowania w zdaniach złożonych

		<p>formułuje do nich pytania</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zdania złożone współrzędnie, w których brakuje przecinków 			
<p>Nauka o języku</p> <p>- wypowiedzenie wielokrotnie złożone</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wypowiedzenie wielokrotnie złożone, zdanie główne</i> - dokonuje podziału wypowiedzeń wielokrotnie złożonych na wypowiedzenia składowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zdanie główne w wypowiedzeniu złożonym - stosuje odpowiednią interpunkcję w zdaniach wielokrotnie złożonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sporządza wykres zdania wielokrotnie złożonego - przekształca grupy zdań pojedynczych w wypowiedzenia wielokrotnie złożone 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonuje opisu składniowego sporządzonego wykresu - koryguje zbyt długie wypowiedzenia wielokrotnie złożone 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w sposób swobodny i poprawny posługuje się wypowiedziami wielokrotnie złożonymi w wypowiedziach ustnych i pisemnych - redagując wypowiedzi pisemne, stosuje prawidłową interpunkcję, wykorzystując znajomość zasad dotyczących przestankowania w zdaniach złożonych
<p>Nauka o języku</p> <p>- mowa niezależna i zależna</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mowa zależna, mowa niezależna</i> - wyjaśnia różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w podanym tekście wskazuje mowę zależną i mowę niezależną - zapisuje dowolny dialog w formie mowy zależnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - swobodnie i w poprawny sposób posługuje się mową zależną i niezależną w wypowiedziach ustnych oraz pisemnych

		- przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję			
Nauka o języku - słowotwórstwo, wyrazy pochodne, rodziny wyrazów, przedrostki i przyrostki, skrótowce i skróty, wyrazy złożone	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, kategoria słowotwórcza, czasowniki dokonane, stopień wyższy i najwyższy przymiotników oraz przysłówków, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, skrótowiec, skrót, wyraz złożony, złożenie, zrost</i> - wymienia kategorie słowotwórcze	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych - tworzy przymiotniki od rzeczowników - przyporządkowuje wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej - wskazuje wyrazy należące do jednej rodziny - wskazuje wyraz podstawowy w parze wyrazów pokrewnych - zapisuje wyrazy, stosując odpowiednie przedrostki - zapisuje wyrazy z odpowiednimi przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki	Uczeń: - wskazuje w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny - wskazuje formant w wyrazie pochodnym - tworzy czasowniki dokonane poprzez dodanie przedrostków - tworzy stopień wyższy i najwyższy przymiotników i przysłówków - podkreśla rdzeń i wskazuje oboczności w rodzinie wyrazów - w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przedrostków z-, s- oraz przyrostków -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki	Uczeń: - dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów - tworzy wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych - sporządza wykresy rodziny wyrazów - tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przedrostkami s-, z- oraz przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki - zastępuje podane nazwy właściwymi skrótowcami - używa wyrazów złożonych w odpowiednim kontekście	Uczeń: - swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą i umiejętnościami z zakresu słowotwórstwa

	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje cechy decydujące o pisowni przedrostków z-, s- - wymienia rodzaje skrótowców - przedstawia zasady odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach - wymienia zasady stosowania skróconego zapisu - referuje zasady tworzenia wyrazów złożonych i wymienia ich typy 	<ul style="list-style-type: none"> - odnajduje skrótowce w tekście - wyjaśnia znaczenie skrótowców i skrótów - objaśnia znaczenie wskazanych wyrazów złożonych - odróżnia zrosty od złożeń 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie stosuje skrótowce w zdaniu - poprawnie zapisuje skróty podanych wyrażeń - tworzy poprawne przymiotniki złożone 		
--	--	--	--	--	--

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 8

Zagadnienia	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

<p>Kształcenie literackie i kulturowe: wiersz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować treść wiersza • określić rodzaj literacki • wskazać podmiot liryczny • określić rodzaj liryki • wyjaśnić pojęcia: <i>aforyzm, fraszka, paradoks, tren, porównanie homeryckie, puenta, przenośnia, symbol, peryfraza, hymn, refren, anafora, ironia apostrofa</i> • omówić przynależność gatunkową utworów • wskazać adresata lirycznego, bohaterów wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję zwrotów do adresata • opisać emocje wyrażane przez podmiot liryczny, nazwać emocje towarzyszące podmiotowi lirycznemu, określić jego stosunek do adresata lirycznego, sytuacji • wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny • scharakteryzować bohaterów • wyjaśnić znaczenie sentencji • wyjaśnić prawdy życiowe zawarte w utworach • określić funkcję adresata • określić miejsce, w którym znajduje się podmiot liryczny • wskazać środki stylistyczne, związki frazeologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy tworzące atmosferę, budujące nastrój • omówić funkcję skontrastowania np. dwóch przestrzeni, bohaterów itp. • zinterpretować zabiegi stylistyczne zastosowane w wierszu, określić funkcję słownictwa • omówić funkcję użycia regionalizmów w piosence, paradoksu we fraszce • zinterpretować tytuł • scharakteryzować obraz Boga wyłaniający się z utworu, wskazać nawiązania np. biblijne, omówić kontekst np. historyczny utworu • postawić tezę interpretacyjną • określić przyczyny emocji podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wymowę wiersza, przesłanie utworu • przedstawić swoje spostrzeżenia dotyczące danej sytuacji lirycznej • zinterpretować istotne elementy wiersza, np. zakończenie, sposób ukazania przemijania, puentę • odnieść wymowę wiersza do rzeczywistości codziennej • odnieść uniwersalne prawdy zawarte w aforyzmach i fraszkach do swojego doświadczenia • omówić funkcję refrenu i anafory • wyjaśnić, na czym polegał tragizm pokolenia, do którego należał K. K. Baczyński • dokonać interpretacji tworząc własną wypowiedź, np. sformułować rzeczywisty katalog zasad, którymi powinien się kierować człowiek 	<p>wykazuje umiejętność operowanie kontekstem, twórczego przetworzenia poruszanych w utworze kwestii, przekładu intersemiotycznego, np. potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na wskazany temat • odnaleźć odzwierciedlenie poruszanych zagadnień w wybranym tekście kultury i omówić dostrzeżony związek • omówić kontekst historyczny utworu • stworzyć prezentację tematyczną • przedstawić wybrany tekst kultury dotyczący tragizmu pokolenia, do którego należał Krzysztof Kamil Baczyński • przytoczyć i omówić wybrany tekst kultury poruszający temat małej ojczyzny • omówić różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: treny</p>		<p><i>Tren I</i></p>	<p><i>Tren I</i></p>	<p><i>Tren I</i></p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść trenów • określić rodzaj liryki każdego z utworów • wskazać adresatów wymienionych na początku <i>Trenu I, VII i VIII</i> • wymienić cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny w <i>Trenie VIII</i> <ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić funkcję apostrofy rozpoczynającej utwór • wskazać porównanie homeryckie i określić jego funkcję Tren V • wskazać porównanie homeryckie i określić jego funkcję • wyjaśnić przyczynę przywołania Persefony Tren VII • określić funkcję odwołania do ubiorów córki • omówić funkcję wykrzyknienia w puencie utworu <ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuację liryczną • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • opisać wizję zaświatów przedstawioną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforyczne znaczenie smoka • omówić funkcję pytania retorycznego w zakończeniu utworu Tren V • zinterpretować metaforyczne znaczenie oliwki i sadownika • zinterpretować znaczenie pytania retorycznego w puencie utworu Tren VII • omówić funkcję zdrobnień • zinterpretować dwojakie znaczenie słowa <i>skrzynka</i>, użytego utworze Tren VIII • zinterpretować funkcję kontrastu w ukazaniu domu: przed i po śmierci Urszuli • wskazać peryfrazę i określić jej funkcję • omówić sposób, w jaki został przedstawiony Bóg 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie puenty • zinterpretować wymowę utworu Tren V • zinterpretować wymowę utworu Tren VII • zinterpretować wymowę utworu • porównać omówione treny i wyrazić swoją opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować puentę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona strata bliskiej osoby, i porównać go z utworami Jana Kochanowskiego • wypowiedzieć się na temat uniwersalnej prawdy o człowieku zawartej w wierszu • omówić wizję zaświatów przedstawione w wybranych tekstach kultury
Kształcenie literackie i kulturowe: proza	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób prezentacji wybranego elementu utworu, porównać wybrane 	<ul style="list-style-type: none"> • posiada umiejętność poprawnego zinterpretowania wymaganego materiału, 	<ul style="list-style-type: none"> • umie wykorzystywać bogate konteksty, formułować i rozwijać problem badawczy,

	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść utworu lub fragmentu utworu • przedstawić bohaterów utworu • wyjaśnić pojęcia: <i>literatura faktu, reportaż, alianci, idealizm, superbohater, antyutopia, alegoria, utopia, science fiction</i> • wypowiedzieć się na temat narratora • określić czas i przestrzeń akcji • wyjaśnić pojęcia: <i>faszizm, rasizm, obóz koncentracyjny, motyw, przypowieść, powieść historyczna, powiastka filozoficzna</i> • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów całego lub fragmentów utworu • opisać relacje pomiędzy bohaterami, określić stany emocjonalne bohaterów • omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy utworu, omówić świat przedstawiony • określić temat przewodni utworu • wypowiedzieć się na temat utworu i zawartych w nim zagadnień, wyjaśnić zasady rządzące światem przedstawionym • wyjaśnić specyfikę języka utworu, np. użytych w tekście frazeologizmów 	<p>elementy świata przedstawionego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyliczyć i omówić problemy, z którymi zetknął się bohater • wyjaśnić motywy postępowania, konsekwencje decyzji bohatera, wskazać jego najważniejsze cechy • wyjaśnić przyczynę reakcji bohatera w wybranych sytuacjach, • omówić stosunek bohatera do rzeczywistości • zinterpretować zachowanie bohatera, ocenić go • omówić relacje łączące bohaterów • omówić stosunek autora tekstu do opisywanego bohatera • wskazać cechy gatunkowe utworu, wypowiedzieć się na temat stylu utworu • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<p>właściwej argumentacji, uogólniania, podsumowania i porównania, np. potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić punkt widzenia narratora na poruszany w utworze temat • zinterpretować puentę, tytuł, wymowę utworu • wskazać charakterystyczne cechy języka utworu, wyjaśnić ich znaczenie i określić ich funkcje w tekście • wskazać stereotypy przedstawione w utworze • przedstawić zdobyte za pomocą różnych źródeł informacje na temat poruszany w tekście • podjąć dyskusję na temat poruszanych problemów, • wyjaśnić symboliczne znaczenie elementów utworu, omówić przenośnię, uniwersalną wymowę utworu • umieścić utwór w kontekście, np. 	<p>tworzyć własne teksty rozwijające poruszane tematy, np. potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację nawiązującą do poruszanych zagadnień • podjąć dyskusję na temat rzetelnych źródeł informacji lub zagadnień poruszanych w tekście • przedstawić inny tekst kultury podejmujący temat • na podstawie dowolnych źródeł opracować kontekst historyczny utworu • odnaleźć konteksty i nawiązania
--	---	---	---	--	--

				historycznym, biograficznym	
Kształcenie literackie i kulturowe: Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>epopeja, inwokacja, szlachta, dworek szlachecki, komizm, ironia</i> <p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wskazać adresatów inwokacji <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść utworu • wymienić obyczaje szlacheckie opisane w utworze 	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narratora fragmentu utworu <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać strukturę społeczną szlachty polskiej • scharakteryzować Jacka Soplicę, Hrabiego, Sędzięgo i Gerwazego • wymienić wydarzenia historyczne przywołane w koncercie Jankiela • wymienić cechy gatunkowe utworu 	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać, w jaki sposób inwokacja nawiązuje do tradycji eposu homeryckiego <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia społeczności dobrzyńskiej • wskazać komizm w sposobie przedstawienia niektórych bohaterów 	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zanalizować sposób przedstawienia ojczyzny w inwokacji • zanalizować elementy wystroju dworku szlacheckiego w kontekście tradycji i patriotyzmu <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat zalet i wad szlachciców przedstawionych w utworze • zinterpretować częste pojawianie się w utworze słowa <i>ostatni</i> • zinterpretować tytuł utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny, w jakim powstało dzieło, oraz kontekst historyczny wydarzeń przedstawionych w utworze • podjąć dyskusję na temat przyczyn określenia dzieła Mickiewicza epopeją narodową, skoro opisana została tam tylko jedna warstwa społeczna • porównać tekst Adama Mickiewicza z reżyserską wizją Andrzeja Wajdy
Kształcenie literackie i kulturowe: Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i> (lektura obowiązkowa)	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu utworu <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>okupacja, Szare Szeregi, sabotaż, dywersja, literatura faktu</i> • zrelacjonować treść książki • określić rodzaj narracji 	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony we fragmencie utworu • scharakteryzować bohaterów fragmentu utworu <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony • opisać rzeczywistość okupowanej Warszawy • wymienić i scharakteryzować 	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Rudy czuł się szczęśliwy pomimo dojmującego bólu i świadomości zbliżającej się śmierci <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat specyfiki pokolenia, do którego należeli bohaterowie 	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w kontekście danego fragmentu utworu zinterpretować tytuł utworu <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat celowości przeprowadzenia akcji pod Arsenalem w świetle jej skutków • podjąć dyskusję na temat ówczesnego i współczesnego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposób ukazania akcji pod Arsenalem oraz jej skutków w książce Aleksandra Kamińskiego oraz w filmie w reżyserii Roberta Glińskiego

	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem 	bohaterów pierwszoplanowych <ul style="list-style-type: none"> • opisać perypetie bohaterów działających w małym sabotażu i w dywersji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy gawędy harcerskiej i literatury faktu 	rozumienia słowa <i>patriotyzm</i>	
Kształcenie literackie i kulturowe: Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> (lektura obowiązkowa)	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>pierwsi chrześcijanie, Cesarstwo Rzymskie</i> • zrelacjonować treść fragmentu Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>powieść historyczna</i> • zrelacjonować treść powieści • określić rodzaj narracji 	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Winicjusza i Petroniusza • wymienić wartości najważniejsze dla Rzymian Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony • wskazać cechy powieści historycznej • scharakteryzować bohaterów pierwszoplanowych • opisać obyczajowość starożytnych Rzymian 	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • opisać emocje, które targały Winicjuszem Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić konsekwencje, z którymi wiązał się wybór religii chrześcijańskiej • omówić sposób życia pierwszych chrześcijan • omówić przyczyny, przebieg i konsekwencje pożaru Rzymu • opisać przemianę wewnętrzną Winicjusza 	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • porównać wiarę Rzymian i chrześcijan Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł powieści • przedstawić dwa sposoby pojmowania miłości w ujęciu antycznym i chrześcijańskim 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybraną adaptację <i>Quo vadis</i> • podjąć dyskusję na temat poświęcenia życia dla idei, w którą się wierzy • porównać pierwszych chrześcijan ze współczesnymi wyznawcami Jezusa z Nazaretu
Kształcenie literackie i kulturowe: Stefan Żeromski <i>Szyfowe prace</i> (lektura obowiązkowa)	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>rusyfikacja</i> • zrelacjonować fragment powieści Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>zabory, rusyfikacja</i> • zrelacjonować treść powieści 	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Bernarda Zygiera Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony • scharakteryzować Marcina Borowicza i Andrzeja Radka • wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści 	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat przyczyn lekceważenia przez uczniów lekcji języka polskiego Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację społeczeństwa polskiego po powstaniu styczniowym • omówić sposoby walki z rusyfikacją 	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • omówić i zanalizować reakcje uczniów na recytację <i>Reduty Ordo</i> Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • zanalizować skutki zabiegów rusyfikacyjnych • przedstawić postawy członków polskiej społeczności wobec działań zaborców i 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowywania tożsamości narodowej

			przedstawione w utworze • zinterpretować tytuł powieści	zanalizować ich przyczyny	
Kształcenie literackie i kulturowe: Sławomir Mrożek <i>Artysta</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>alegoria</i> • zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narratora • wyjaśnić postawę Koguta • skomentować zachowanie Lisa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić alegoryczne znaczenie występujących postaci • wskazać elementy komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść postawę Koguta do wyobrażenia na temat artysty • sformułować morał 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów • porównać utwór Sławomira Mrożka z wybraną bajką zwierzęcą
Kształcenie literackie i kulturowe: wywiad, gatunki publicystyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>wywiad</i>, zreferować treść wywiadu • omówić przynależność tekstu do gatunku prasowego • przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii piśmiennictwa • wymienić gatunki wypowiedzi prasowej 	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić wypowiedzi pisemne na kategorie • rozpoznać gatunki wypowiedzi prasowej 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować wywiad pod kątem sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę • omówić język prasy • wymienić cechy dobrego tekstu prasowego 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć elementy omówione w wywiadzie w rzeczywistości codziennej • zanalizować tekst prasowy według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wad i zalet publikacji drukowanych oraz elektronicznych
Kształcenie literackie i kulturowe: komiks	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić historię komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić język komiksu • przedstawić różnice pomiędzy komiksem amerykańskim a komiksem europejskim 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wybrany komiks i ocenić go według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać wybrane komiksy i ocenić je według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć projekt komiksu • przedstawić film inspirowany komiksem i omówić jego specyfikę
Kształcenie literackie i kulturowe: film	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze momenty w historii kina • wyjaśnić pojęcia: <i>kadr</i>, <i>plan filmowy</i>, <i>ujęcie</i>, <i>scena</i>, <i>montaż</i>, <i>scenariusz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady filmów należących do poszczególnych gatunków filmowych • omówić kompozycję kadru 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wybranych filmach cechy klasyfikujące je do poszczególnych gatunków 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować język filmu w wybranym dziele • ocenić wybrane dzieło filmowe według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować prezentację na temat wybranej postaci związanej z filmem • stworzyć scenariusz filmowy spełniający wymogi wybranej konwencji gatunkowej

<p>Kształcenie literackie i kulturowe: dzieło sztuki (obraz, fotografia)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić barwy użyte przez malarza • opisać, co zostało przedstawione na obrazie, zdjęciu • wyjaśnić pojęcia: <i>wzorzec, kompozycja fotografii, sztuka współczesna</i> • przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii fotografii • wymienić rodzaje fotografii • wyjaśnić pojęcia: <i>mural, street art</i> • opisać mural 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie zastosowanych przez malarza proporcji • omówić kompozycję dzieła • opisać krajobraz, omówić kompozycję obrazu • wskazać przykłady fotografii należących do danych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie barw • zinterpretować sposób przedstawienia bohatera • wskazać elementy, które zostały wyeksponowane na zdjęciu • ocenić wybraną fotografię według podanych kryteriów • wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować sposób ukazania tematu na obrazie • wyrazić swoją opinię na temat obrazu • wyjaśnić wymowę obrazu • wypowiedzieć swoją opinię na temat fotografii i uzasadnić ją • zanalizować wybraną fotografię • wypowiedzieć się na temat specyfiki sztuki współczesnej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi temat • omówić wybrany obraz • przygotować prezentację na temat np. twórczości Warhola • zanalizować wybraną fotografię artystyczną • omówić wybrany przykład street artu
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: internet, telewizja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić historię internetu • wymienić gatunki wypowiedzi internetowych • wyjaśnić pojęcia związane z rzeczywistością internetu • zrelacjonować etapy rozwoju telewizji • wskazać momenty przełomowe w rozwoju telewizji • podać przykłady gatunków telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję internetu • scharakteryzować wybrane programy telewizyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczynę popularności konkretnych serwisów internetowych • scharakteryzować język wypowiedzi internetowych • omówić specyfikę języka przekazu telewizyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wybrany blog • wskazać korzyści i zagrożenia związane z internetem • ocenić wypowiedź internetową według podanych kryteriów • ocenić wybrany program telewizyjny według podanych kryteriów • porównać różne przykłady tego samego gatunku telewizyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat sposobów chronienia prywatności w internecie • przedstawić swoje wyobrażenia na temat przyszłości internetu • wypowiedzieć się na temat roli telewizji w życiu swoich rówieśników • podjąć dyskusję na temat jakości i funkcji reklam telewizyjnych • przygotować prezentację na temat swojego ulubionego serialu

Kształcenie literackie i kulturowe: muzyka	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować rozwój muzyki na poszczególnych etapach historii kultury • wymienić elementy języka muzyki 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje muzyki rozrywkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę muzyki w wybranym filmie • ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować elementy języka muzyki do analizy wybranego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację na temat ulubionego muzyka bądź gatunku muzyki • stworzyć prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla swojego regionu
Kształcenie literackie i kulturowe: twórca i jego czasy	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>renesans, humanizm</i> • wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego • wyjaśnić pojęcia: <i>szlachta, Wielka Emigracja, epopeja narodowa</i> • wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza • wyjaśnić pojęcia: <i>harcerstwo, literatura podziemna</i> • wyjaśnić pojęcie <i>rusyfikacja</i> • wymienić najważniejsze etapy życia Henryka Sienkiewicza • wyjaśnić pojęcie <i>emigracja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze fakty z życia Melchiora Wańkowicza • scharakteryzować twórczość Jana Kochanowskiego • omówić okoliczności powstania cyklu <i>Trenów</i> • scharakteryzować twórczość Adama Mickiewicza • omówić kontekst historyczny twórczości Aleksandra Kamińskiego • przedstawić okoliczności powstania <i>Szyfowych prac</i> • przedstawić genezę powieści <i>Quo vadis</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy autobiograficzne w książce <i>Ziele na kraterze</i> • wskazać cechy charakterystyczne renesansu • omówić genezę <i>Pana Tadeusza</i> • wyjaśnić genezę powstania <i>Kamieni na szaniec</i> • wypowiedzieć się na temat twórczości Henryka Sienkiewicza • omówić kontekst powstania powieści historycznych • wypowiedzieć się na temat twórczości artysty 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować twórczość Melchiora Wańkowicza • przedstawić specyfikę <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego • wymienić cechy epopei obecne w <i>Panu Tadeuszu</i> • przedstawić znaczenie <i>Kamieni na szaniec</i> dla współczesnych autorów odbiorców • omówić kontekst społeczno-historyczny twórczości Żeromskiego • przedstawić recepcję powieści <i>Quo vadis</i> • omówić sposób opisywania rzeczywistości w dziełach S. Mrożka 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się o wydarzeniach historycznych współczesnych autorowi • wypowiedzieć się na temat literatury podziemnej w okupowanej Polsce

<p>Retoryka, sztuka posługiwania się językiem: perswazja, opinia, poprawność językowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>perswazja, apel, sugestia, uzasadnienie, negocjacje, reklama, manipulacja, etyka słowa</i> • wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej • wymienić fazy negocjacji • wymienić sposoby nakłaniania w reklamie • wymienić elementy etyki słowa • wyjaśnić pojęcia: <i>opinia, informacja</i> • wymienić zasady, które powinny być przestrzegane podczas wyrażania opinii • przedstawić podział błędów językowych • poprawnie odczytać podane wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w podanych tekstach apel, sugestię i uzasadnienie • wymienić sposoby manipulacji • wskazać reklamy, które nakłaniają odbiorcę do konkretnego działania • wskazać wypowiedzi wykorzystujące manipulację • wyjaśnić różnicę pomiędzy opinią a informacją • odróżnić informację od opinii • poprawnie odmienić podane słowa • właściwie sformułować związki frazeologiczne • w podanych przykładach wskazać sylaby akcentowane 	<ul style="list-style-type: none"> • skomponować wypowiedź perswazyjną na zadany temat • zanalizować hasła reklamowe pod kątem adresata • zanalizować wybrane reklamy pod kątem zabiegów manipulacyjnych • sporządzić notatkę zawierającą informacje • skorygować błędy w podanych tekstach • odnaleźć w zdaniach błędnie użyte wyrazy • odnaleźć błędy stylistyczne w tekście i skorygować je 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzić negocjacje zgodnie z podanym schematem • ułożyć hasła reklamowe, nakłaniające do konkretnego działania • sformułować opinie wraz z uzasadnieniem • wskazać pleonazmy w podanych wyrażeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w reklamach i wypowiedziach polityków elementy manipulacji i zanalizować je • wygłosić publicznie mowę perswazyjną
<p>Nauka o języku: słownictwo, komunikacja językowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić zasady porozumiewania się w grzeczny sposób • wymienić formy grzecznościowe • wymienić odmiany polszczyzny • wskazać różnice pomiędzy odmianą oficjalną a nieoficjalną polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • dopasować słowa i zwroty grzecznościowe do adresata • wskazać wypowiedzi należące do oficjalnej i nieoficjalnej odmiany języka • wymienić sytuacje, w których można stosować nieoficjalną formę języka, oraz takie, 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wypowiedzi, w których zostały złamane zasady grzeczności w języku • wyjaśnić różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową języka • rozpoznać wypowiedzi zgodne z normą 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować wypowiedzi dostosowane do adresata • stworzyć wypowiedzi zgodne z wzorcową odmianą języka • rozpoznać podane rodzaje języków środowiskowych 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować oficjalną mowę na zadany temat, uwzględniając wszystkie zasady grzeczności • zanalizować wybrane przez siebie wypowiedzi publicystyczne pod kątem zgodności z normami językowymi

	<ul style="list-style-type: none"> • wyartykułować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową • zaakcentować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową • wyjaśnić pojęcia: <i>języki środowiskowe, języki zawodowe, kolokwializmy, profesjonalizmy</i> • wyjaśnić pojęcia: <i>dialekt, gwara</i> • wymienić istniejące w Polsce dialekty • wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie • zreferować podstawową zasadę dobrego stylu • wyjaśnić pojęcia: <i>treść wyrazu, zakres wyrazu</i> • odróżnić treść od zakresu wyrazu • wyjaśnić pojęcia: <i>synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, eufemizm</i> • wymienić rodzaje neologizmów i zapożyczeń • wymienić obrzędy nadawania imion 	<p>w których należy stosować formę oficjalną</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnić języki środowiskowe od języków zawodowych • wskazać kolokwializmy w podanym tekście • wskazać różnice pomiędzy gwarą a dialektem • wymienić cechy każdego ze stylów • wymienić szczegółowe zasady dobrego stylu • wyjaśnić zależność pomiędzy treścią a zakresem wyrazu • zastąpić podane wyrazy synonimami • podać antonimy do danych wyrazów • podzielić neologizmy na kategorie • odnaleźć neologizmy w tekście • wytłumaczyć znaczenie podanych imion słowiańskich • użyć imion w wołaczu • poprawnie odmienić nazwiska • właściwie odmienić nazwy miejscowości 	<p>wzorcową i normą użytkową</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady języków środowiskowych języków i zawodowych • wymienić cechy gwary uczniowskiej • w podanych przykładach wskazać różnice pomiędzy gwarą a językiem ogólnonarodowym • rozpoznać styl podanej wypowiedzi • skorygować błędy stylistyczne w podanym tekście • porównać treść i zakres wyrazu w podanych przykładach • wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami • wyjaśnić znaczenie podanych eufemizmów • wyjaśnić znaczenie podanych neologizmów • zanalizować swoje imię z uwzględnieniem podanych kryteriów • zanalizować różne nazwiska pod kątem ich pochodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić tekst gwarowy na ogólnopolski • stworzyć tekst w wybranym stylu • podane wyrazy zastąpić słowami o bogatszej treści • podane wyrazy zastąpić słowami o szerszym zakresie • podać różne znaczenia danych wyrazów • wskazać archaizmy w przysłowiach i wyjaśnić ich znaczenie • wypowiedzieć się na temat mody na konkretne imiona • utworzyć nazwy mieszkanki i mieszkańca danego miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć dłuższą wypowiedź ustną zawierającą elementy wybranego języka środowiskowego • stworzyć minisłownik wybranej gwary • wyjaśnić znaczenie imion biblijnych
--	--	--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić języki, z których wywodzą się imiona • zrelacjonować historię nadawania nazwisk • zrelacjonować zasady odmiany nazwisk żeńskich i nazwisk małżeństw • wymienić rodzaje nazw miejscowości • zreferować zasadę zapisu dwuczłonowych nazw miejscowych 		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pochodzenie podanych nazw miejscowości 		
Nauka o języku: odmienne części mowy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić odmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować odmienne części mowy • określić cechy charakterystyczne deklinacji trudnych rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć nieosobowe formy czasownika w tekście i określić je • dokonać właściwej deklinacji rzeczowników • właściwie odmienić i stopniować przymiotniki 	<ul style="list-style-type: none"> • właściwie określić formy czasownika osobowego • właściwie określić formy zaimków i poprawnie je stosować • właściwie nazywać rodzaje liczebników 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o odmiennych częściach mowy
Nauka o języku: nieodmienne części mowy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić nieodmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować nieodmienne części mowy • wskazać spójniki, przed którymi stawiamy przecinek 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przysłówki, które podlegają stopniowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać nieodmienne części mowy 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o nieodmiennych częściach mowy
Nauka o języku: pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić części mowy pisane łącznie z partykułą <i>nie</i> • wskazać, które części mowy pisze się rozdzielnie z partykułą <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować poznane zasady w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować tekst pod względem pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć tekst, stosując różne części mowy z partykułą <i>nie</i> 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą ortograficzną

Nauka o języku: fonetyka	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> • przedstawić podział głosek • wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać rodzaje głosek na przykładach • poprawnie podzielić wyrazy na sylaby • wskazać wyrazy, w których nastąpiło uproszczenie grupy spółgłoskowej • wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować błędy w podziale wyrazów • poprawnie zaakcentować wyrazy stanowiące wyjątek od powszechnej reguły 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kierunek upodobnienia • skorygować błędy w akcentowaniu 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o fonetyce
Nauka o języku: słowotwórstwo	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, złożenia, zrosty</i> • wymienić kategorie słowotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych • utworzyć przymiotniki od rzeczowników • przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej • wskazać wyrazy należące do jednej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny • wskazać formant w wyrazie pochodnym • podkreślić w rodzinie wyrazów rdzeń i wskazać oboczności • rozpoznać złożenia i zrosty na podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów • utworzyć wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych • sporządzić wykresy rodziny wyrazów • omówić funkcję łącznika w przymiotnikach złożonych 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą z zakresu słowotwórstwa
Nauka o języku: wypowiedzenie i jego części	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić główne i drugorzędne części zdania • podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań • rozpoznać w tekście równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać podmiot i orzeczenie w zdaniu • odnaleźć w tekście drugorzędne części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • określić właściwy szyk przydawki w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić zdania przydawkami w odpowiednim szyku • dokonać rozbioru logicznego zdania 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o składni

Nauka o języku: zdanie złożone i zdanie wielokrotnie złożone	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje zdań podrzędnie złożonych wymienić rodzaje zdań współrzędnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdania rozpoznać rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie wymienić zasady stosowania przecinka w zdaniach złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić zdania pojedyncze w zdania złożone podzielić zdania złożone współrzędnie na zdania składowe 	<ul style="list-style-type: none"> przeredagować tekst ze zbyt rozbudowanymi zdaniami złożonymi sporządzić wykres zdania złożonego 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o składni
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - list motywacyjny	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie <i>list motywacyjny</i> wymienić elementy, z których składa się list motywacyjny podjąć próbę napisania listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> zgromadzić informacje do listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenia zredagować list motywacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> uporządkować informacje potrzebne do listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - życiorys, CV	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: <i>życiorys, CV (Curriculum vitae)</i> wymienić elementy, z których składają się życiorys i CV podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> zgromadzić informacje, które powinny się znaleźć w życiorysie i CV zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> uporządkować informacje niezbędne do sporządzenia życiorysu i CV skorygować błędy w podanych życiorysie i CV 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie życiorysu zredagować oficjalne CV 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - podanie	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie <i>podanie</i> wymienić elementy, które powinny się znaleźć na podaniu podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> skorygować błędnie napisane podanie 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować oficjalne podanie przy użyciu komputera z prośbą o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi

Kształcenie językowe: sprawozdanie z filmu i spektaklu	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy, które powinny się znaleźć we wstępie, w rozwinięciu i w zakończeniu sprawozdania podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć plan sprawozdania ostatnio obejrzanego filmu lub spektaklu zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> stosować się do wszystkich reguł sporządzenia sprawozdania 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć pisemne sprawozdanie z wybranego filmu bądź spektaklu 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: recenzja	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy, z których składa się recenzja odróżnić recenzję od sprawozdania podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć plan recenzji zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> wyselekcjonować niezbędne informacje przydatne do sporządzenia pełnej dwuczęściowej recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić poszczególne elementy dzieła stworzyć obszerną i wyczerpującą recenzję wybranego filmu 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: scenariusz filmowy	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie <i>didaskalia</i> wymienić elementy wchodzące w skład scenariusza podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> wybrać scenę z dowolnej książki, która nadaje się na scenariusz zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować nagłówki scen i wskazówki sceniczne 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć przekonujące dialogi nadać gotowemu scenariuszowi odpowiedni kształt graficzny 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - przemówienie	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy różnych rodzajów przemówień wymienić elementy niezbędne do przygotowania przemówienia podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić elementy, z których powinno się składać dobrze skomponowane przemówienie przygotować plan przemówienia zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> wyliczyć strategie zdobycia przychylności słuchaczy, sposoby prezentacji argumentów i formułowania zakończenia przemówienia 	<ul style="list-style-type: none"> zanalizować przykładowe przemówienia pod kątem tematu i stosowanych strategii wygłosić przemówienie 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi oraz wygłosić porywające przemówienie